

РЕПУБЛИКА БЪЛГАРИЯ

Заместник-министър на земеделието и храните

Изх. №

ДО

Г-ЖА ДЕСИСЛАВА ТАНЕВА

МИНИСТЪР

НА ЗЕМЕДЕЛИЕТО И ХРАНИТЕ

ОДОБРЯВАМ:

МИНИСТЪР

НА ЗЕМЕДЕЛИЕТО И ХРАНИТЕ

ДЕСИСЛАВА ТАНЕВА

ДОКЛАД

ОТ

доц. Георги Костов – заместник-министър на земеделието и храните

Относно: Окончателен доклад за междинна оценка на резултатите от прилагането на НСРГСРБ (2013-2020 г.) за периода 2013-2016 г. и въздействието им върху състоянието на горския сектор, съгласно заповед № РД 09-155 от 29.03.2016 г.

УВАЖАЕМА ГОСПОЖО МИНИСТЪР,

Настоящият доклад е изготвен в изпълнение на заповед № РД 09-155 от 29.03.2016 г. на министъра на земеделието и храните, с която се определя състав на работна група и план-задание за извършването на междинна оценка (мониторинг) на резултатите от прилагането на Националната стратегия за развитие на горския сектор (НСРГСРБ) 2013-2020 г. за периода 2013-2016 г.

Проведените заседания на работната група (РГ), регионалните срещи и консултациите по електронна поща между участниците в процеса на междинна оценка протекоха в съответствие с общите принципи за партньорство и участие, в атмосфера на диалогичност, откритост и доверие. Съгласно план-заданието бяха проведени три заседания на РГ. Първото заседание на 15 април 2016 г. определи целите, обхвата, начина на работа и очакваните резултати. Постигнато бе съгласие мониторингът да включва оценка на резултатите от изпълнението и на Стратегическия план за развитие на горския сектор в Република България - СПРГСРБ (2014-2023 г.), което се изисква от Правилата за мониторинг, изготвени в приложение към Стратегическия план. Възприето бе оценката да се извършва по мерки и дейности, а по-късно да бъде обобщена по приоритети. Информацията за хода на изпълнение на НСРГСРБ по специфичните паневропейски критерии и индикатори да бъде поискана от отговорните и заинтересованите институции, ангажирани в самия стратегически документ, по мерки, като ръководителят на съответната институция определя персоналната отговорност за предоставяне на информацията. Секретариатът на работната група съгласувано с представителите на ИАГ, предложи таблица за попълване от институциите с информация по мерки и дейности. Информацията бе получена в определения срок, а до завършване на процеса всички участници изразиха мнения и становища, в резултат на което бе създаден проект на документ в табличен вид: Информация за хода на изпълнение на мерките и дейностите в НСРГСРБ (2013-2020 г.) и СПРГСРБ (2014-2023 г.) за периода 2013-2016 г., допълван и редактиран, съобразно постъпващата нова информация и становища, по време на целия по-нататъшен процес.

Второто заседание на РГ, проведено на 30 юни 2016 г., прие представената информация, като основа за оценка на напредъка в изпълнението на стратегическите документи за горския сектор, определи основните фактори, които оказват влияние върху устойчивото управление на сектора, набеляза необходимостта от актуализиране на конкретни мерки и дейности с оглед постигането на крайните цели и подготви оперативно провеждането на предвидените регионални срещи. Двете регионални срещи - за Северна България на 13 септември 2016 г. в „Северноцентрално държавно предприятие“ – в гр. Габрово, и за Южна България на 20 септември 2016 г. в „Южноцентрално държавно предприятие“ – в гр. Пловдив, разшириха обхвата на заинтересованите страни, ангажирани с оценката на напредъка в изпълнението на стратегическите документи. Поканени бяха и се отзоваха широк кръг представители от Северна и от Южна България – общо повече от 100 участници, които направиха 22 предложения по въпроси, свързани с оценката на резултатите от изпълнението на мерките и дейностите. Третото заседание на РГ на 23 ноември 2016 г. изясни ключови въпроси, свързани с оценката по мерки и дейности, и обобщи резултатите.

Като взе предвид проведените дискусии и обmena на мнения по време на трите заседания на работната група, в периода между тях, както и по време на двете регионални срещи, секретариатът изготви проект на окончателен доклад за извършване на междинна оценка (мониторинг) на резултатите от прилагането на НСРГСРБ (2013-2020 г.) и съдържаща оценка за изпълнението Информация за хода за изпълнението на НСРГСРБ (2013-2020 г.) и СПРГС (2014-2023 г.) за периода 2013-2016 г. (таблична форма), в Приложение 2 – в пълен вид, и Приложение 1 – в съкратен вид.

УВАЖАЕМА ГОСПОЖО МИНИСТЪР,

Прегледът по цели, приоритети, мерки и дейности показва, че целите и приоритетите на НСРГСРБ 2013-2020 г. се изпълняват. От 20 мерки 14 се изпълняват и очакваните резултати се постигат, а 6 мерки се изпълняват частично. От 77 дейности 76 се изпълняват, от които 57 се изпълняват с постигане на очакваните резултати, 16 се изпълняват частично, на 3 изпълнението предстои да започне, и една не се изпълнява (3.3.2).

Изводът е, че не се налага актуализация или въвеждане на нови приоритети, мерки и дейности или актуализиране на досегашни в контекста на устойчивото и конкурентоспособно развитие на горския сектор. Извършеният мониторинг констатира, че е създадена система на горскостопанско планиране на национално, регионално и местно ниво, която позволява динамично и реалистично конкурентно развитие на горския сектор, основано на изпълнение на определените в горските стратегически документи цели, приоритети, мерки и дейности. Налице е резултатно взаимодействие между заинтересованите страни и партньори в процеса на изпълнение на НСРГСРБ 2013-2020 г. и СПРГСРБ 2014-2023 г. Актуализиране на НСРГСРБ 2013-2020 г. и СПРГСРБ 2014-2023 г. не е необходимо, тъй като не са налице обстоятелства по смисъла на чл. 10, ал. 4 и чл. 11, ал. 3 от Закона за горите, които да изискват това.

Работната група предлага в периода 2017-2020 г. МЗХ и заинтересованите страни и партньори да предприемат необходимите действия за постигане на целите чрез изпълнението на мерките и дейностите, отразени в Приложение 2 – проектна част в оценката. С изпълнението на НСРГСРБ 2013-2020 г. МЗХ ще допринесе в съответстваща степен за постигане на целите на Стратегията на Европейския съюз за горите, 2013-2020 г. Изпълнението на националната политика за развитие на горския сектор допринася за устойчивото управление на горите и ефективното развитие на горския сектор в Европейския съюз.

В резултат от проведените дискусии работната група взе решение: 1) да приеме оценката на резултатите от прилагането на предвидените в НСРГСРБ 2013-2020 г. и СПРГСРБ 2014-2023 г. мерки и дейности, съгласно Приложение 1 и

Приложение 2; 2) Секретариатът на работната група да съгласува проекта с участниците в групата, след което председателят на работната група да внесе окончателния доклад за междинната оценка на резултатите от прилагането на НСРГСРБ 2013-2020 г. и на СПРГСРБ 2014-2023 г. за одобряване от министъра на земеделието и храните в съответствие със заповед № РД 09-155 от 29.03.2016 г.

УВАЖАЕМА ГОСПОЖО МИНИСТЪР,

Предлагам да одобрите настоящия окончателен доклад за междинна оценка на резултатите от прилагането на НСРГСРБ 2013-2020 г. и на СПРГСРБ 2014-2023 г. за периода 2013-2016 г. с Приложения 1 и 2.

С уважение,

ДОЦ. ГЕОРГИ КОСТОВ

Заместник-министър,
Председател на работната група

ЕП/СПГС/РГС

Оценка на резултатите от изпълнението на НСРГСРБ 2013-2020 г. и СПРГСРБ (2014-2023 г.) за периода от 2013 до 2016 г. по цели, приоритети, мерки и дейности

Приоритет/мярка/действие	Изпълнява се	Частично се изпълнява/предстои	Не се изпълнява/отпада
--------------------------	--------------	--------------------------------	------------------------

Приоритет 1 Поддържане на жизнени, продуктивни и многофункционални горски екосистеми, способстващи за смекчаване на негативните последици от изменението на климата

Мярка 1.1. Увеличаване на площта на горите, дървесния запас и запаса на въглерод в горските територии

Изпълнява се. Очакваните резултати се постигат

1.1.1. Увеличаване на площта на горите чрез залесяване на изоставени земеделски земи, голи и обезлесени територии, ерозиран и застрашен от ерозия територии.	изпълнява се		
1.1.2. Осъществяване на мерките, предвидени в Третия НПДИК 2013-2020 за сектор „Земеползване, промяна в земеползването и горско стопанство“.	изпълнява се		
1.1.3. Изготвяне на анализ на ефективността на съществуващата законова и нормативна база, регламентираща промените в предназначението, начините на ползване и собствеността на горските територии и на препоръки за нейното усъвършенстване.	изпълнява се		

Мярка 1.2. Подобряване на стопанисването на горите

Изпълнява се. Очакваните резултати се постигат

1.2.1. Реализиране на по-високи нива на ползване чрез провеждане на отгледни сечи в рамките на предвиденото от горскостопанските планове и програми.	изпълнява се		
1.2.2. Повишаване дела на възобновителните сечи с естествено семенно възобновяване, в т.ч. изборните сечи.	изпълнява се		
1.2.3. Своевременно превръщане на издънковите гори в семенни гори едновременно с интензивно отглеждане на останалата част от издънковите гори.	изпълнява се	изпълнява се частично	
1.2.4. Поддържане на смесения характер и разновъзрастовата структура на горите със запазване и толериране на ценни и устойчиви форми на местните, редките и застрашените дървесни видове при провеждане на отгледните и възобновителните сечи	изпълнява се		

Мярка 1.3. Повишаване на ефективността на превенцията на горските пожари и борбата с незаконните действия в горите

Изпълнява се. Очакваните резултати се постигат

1.3.1. Извършване на анализ и оценка на резултатите от изпълнението на „Стратегия за опазване на горите от пожари, МЗГ, 2003 г.“	изпълнява се		
1.3.2. Подобряване на взаимодействието между институциите по предотвратяване и разкриване на незаконни действия в горските територии.	изпълнява се		
1.3.3. Въвеждане на информационен модул в интернет базираната информационна система на ИАГ – www.system.iag , за отразяване издаването и отчитането на електронни документи за сеч и транспорт на дървесина.	изпълнява се		
1.3.4. Осъвременяване на компютърните системи на контролните горски пунктове.	изпълнява се		
1.3.5. Засилване на наблюдението и контрола от страна на местната изпълнителна власт върху дейностите в земеделските територии по време на пожароопасния сезон.	изпълнява се		
1.3.6. Осигуряване на необходимото техническо оборудване от ДГП и от общините за наблюдение и непосредствено гасене на горски пожари.	изпълнява се		

Оценка на резултатите от изпълнението на НСРГСРБ 2013-2020 г. и СПРГСРБ (2014-2023 г.) за периода от 2013 до 2016 г. по цели, приоритети, мерки и дейности

Приоритет/мярка/действие	Изпълнява се	Частично се изпълнява/предстои	Не се изпълнява/отпада
--------------------------	--------------	--------------------------------	------------------------

Мярка 1.4. Повишаване на устойчивостта и способността за адаптиране на горските екосистеми към изменението на климата Изпълнява се. Очакваните резултати се постигат

1.4.1. Изпълнение на дейностите, предвидени за сектор „Земеползване, промяна земеползването и горско стопанство“ в Третия НПДИК и в „Програма от мерки за адаптиране на горите в Република България и мерки за смекчаване на негативното влияние на климатичните промени върху тях 2013 - 2020“.		изпълнява се частично	
1.4.2. Възстановяване и устойчиво управление на влажните зони. Опазване и съхранение на влажни зони в горски територии, торфища, мочурища (Трети НПДИК)	изпълнява се		

Приоритет 2 Опазване, възстановяване и поддържане на биологичното и ландшафтното разнообразие в горските територии

Мярка 2.1 . Усъвършенстване на системата за планиране и осъществяване на дейности, свързани с опазването на биологичното и ландшафтното разнообразие в горските територии Изпълнява се частично

2.1.1. Интегриране на целите за опазване на биологичното и ландшафтното разнообразие при планиране на дейностите и управлението на горските територии.	изпълнява се		
2.1.2. Разработване и прилагане на методики за систематично събиране, оценка, мониторинг и обмен на данни за биологичното разнообразие в горите.		изпълнението предстои	
2.1.3. Изготвяне на нормативни изисквания за измерването и управлението на ландшафтния модел.		изпълнява се частично	
2.1.4. Разработване и приемане на планове за управление на защитени зони от Натура 2000 с преобладаваща горска площ.	изпълнява се		
2.1.5. Въвеждане и прилагане на изисквания за инвентаризация и опазване на мъртвата дървесина като важен компонент на горските екосистеми.	изпълнява се		
2.1.6. Въвеждане и прилагане на специални режими на стопанисване на съответните горски територии, включително запазване на острови на старостта, отличаващи се с високо консервационно значение, свързани с опазването на застрашените растителни и животински видове.		изпълнява се частично	
2.1.7. Въвеждане и прилагане на мерки за борба с инвазивни видове в горското стопанство.	изпълнява се		
2.1.8. Защита на горските екосистеми от вредители и болести чрез: - осигуряване на ефективен лесопатологичен мониторинг на вредителите и болестите в горите, в т.ч. на проникването на инвазивни видове насекоми вредители и патогени. - контрол на икономически значимите вредители и болести;	изпълнява се		

Мярка 2.2. Развитие на мрежата от защитени територии, включително и чрез разширяване на действието на финансовите механизми за подобряване на управлението на горите в защитените зони от Натура 2000 Изпълнява се. Очакваните резултати се постигат

2.2.1. Развитие на мрежата от национални защитени територии по ЗЗТ, основаващо се на анализи на ефективността на дейностите по опазване на биологичното разнообразие.	изпълнява се		
2.2.2 Разработване на мерки за подобряване на свързаността между защитените територии.	изпълнява се		

Оценка на резултатите от изпълнението на НСРГСРБ 2013-2020 г. и СПРГСРБ (2014-2023 г.) за периода от 2013 до 2016 г. по цели, приоритети, мерки и дейности

Приоритет/мярка/действие	Изпълнява се	Частично се изпълнява/предстои	Не се изпълнява/отпада
2.2.3. Създаване на нови възможности за генериране на алтернативни приходи за защитените територии на базата на предоставяните от тях услуги чрез регламентирането им в подзаконовата нормативна база.	изпълнява се		
2.2.4. Подобряване на нивото на професионална квалификация на персонала в институциите от горския сектор по опазване на биологичното разнообразие.	изпълнява се		

Мярка 2.3. Поддържане и развитие на системата за запазване на горските генетични ресурси

Изпълнява се. Очакваните резултати се постигат

2.3.1. Развитие на системата „ <i>exsitu</i> ” за съхраняване на генетичното разнообразие и изграждане на система от действия за опазване на местния генофонд	изпълнява се		
2.3.2. Разширяване и поддържане на горската семепроизводствена база.	изпълнява се		
2.3.3. Производство на необходимите семена за формиране на семенните колекции от най-ценни дървесни видове за съхранение на горските генетични ресурси.	изпълнява се		
2.3.4. Извършване на генетична оценка на горските семенни бази и съхранение на генетичния фонд.	изпълнява се		

Мярка 2.4. Подобряване и увеличаване на популациите на дивеча и рибата за опазване на биологичното разнообразие и устойчиво развитие на горските екосистеми

Изпълнява се. Очакваните резултати се постигат

2.4.1. Разработване, приемане и изпълнение на Национална стратегия за развитие на ловното стопанство.	изпълнява се		
2.4.2. Актуализация на законовата и подзаконовата нормативна уредба в областта на ловното стопанство.	изпълнява се		
2.4.3. Подобряване на капацитета и координацията между всички заинтересовани страни в областта на ловното стопанство за опазване, подобряване и увеличаване на популациите на дивеча и рибата.	изпълнява се		
2.4.4. Увеличаване и разнообразяване на дивечовите и рибните ресурси, в т.ч чрез генетична селекция, интродукция и други.	изпълнява се		

Приоритет 3 Повишаване на жизнеността и конкурентоспособността на горския сектор

Мярка 3.1. Осигуряване на устойчиво планиране на дейностите в горските територии

Изпълнява се. Очакваните резултати се постигат

3.1.1. Усъвършенстване на подзаконовата база за инвентаризация на горските територии и горското планиране.	изпълнява се		
3.1.2. Въвеждане и изпълнение на НСРГС 2013-2020, Националната стратегия за развитие на ловното стопанство 2013-2027 г., СПРГС 2013-2022 г. и на областните планове за развитие на горските територии.	изпълнява се		
3.1.3. Изграждане на цялостен горски кадастър, подобряване качеството на горските статистически данни и на информационното осигуряване на процесите, свързани с планирането и управлението на горските територии.		изпълнява се частично	
3.1.4. Създаване на интегрирана на национална, обществено достъпна електронна информационна система за горите и горския	изпълнява се		

Оценка на резултатите от изпълнението на НСРГСРБ 2013-2020 г. и СПРГСРБ (2014-2023 г.) за периода от 2013 до 2016 г. по цели, приоритети, мерки и дейности

Приоритет/мярка/действие	Изпълнява се	Частично се изпълнява/предстои	Не се изпълнява/отпада
сектор.			
3.1.5. Провеждане на Национална инвентаризация на горските територии.	изпълнява се		
3.1.6. Въвеждане на система за идентификация на ключови компоненти на биологичното разнообразие и недървесните горски ресурси, мониторинг, обмен и публичност на информацията.	изпълнява се		
3.1.7. Подобряване и развитие на механизмите за обществени консултации, в т.ч. създаване на нови форми за ефективно участие на неправителствените организации в процеса на планирането и прилагането на документите за национално, регионално и местно устойчиво управление на горските територии.	Изпълнява се		

Мярка 3.2. Ефективно управление и устойчиво развитие на държавните предприятия по чл. 163 от ЗГ Изпълнява се. Очакваните резултати се постигат

3.2.1. Оценяване и оптимизиране на действащия модел за управление на горските територии – държавна собственост.	изпълнява се		
3.2.2. Разработване и въвеждане на Национален план за развитие на горската инфраструктура, който да съдържа оценка на състоянието на сегашната горска пътна мрежа		изпълнението предстои	

Мярка 3.3. Насърчаване сдружаването на собствениците на гори и оптимизиране на публично-частното партньорство в горския сектор Изпълнява се частично.

3.3.1. Изготвяне на Национален план за развитие на недържавното горско стопанство.		изпълнението предстои	
3.3.2. Оценяване и оптимизиране на обхвата и възможностите за публично-частно партньорство за извършване на самостоятелни или съвместни горскостопански и ловностопански дейности в различни обекти в горските територии.			Предлага се да отпадне

Мярка 3.4. Ефективно усвояване на средства от европейски и международни фондове и програми Изпълнява се частично

3.4.1. Разработване и въвеждане на програма за подпомагане на собствениците на гори и на горския бизнес при кандидатстване по ПРСР 2014 – 2020 г.		изпълнява се частично	
3.4.2. Разработване на предложения за включване на нови горски мерки, напр. по чл. 35 от Проекта на Регламента за развитие на селските региони на Европейския Парламент и Съвета на Европа – „Forest-environmental and climate services and forest conservation“.	изпълнява се		
3.4.3. Изграждане и подобряване на административния капацитет на горската администрация, ДГП, собствениците на гори и горския бизнес за кандидатстване и работа по проекти, финансирани от европейски и международни фондове и програми.		изпълнява се частично	

Мярка 3.5. Насърчаване на заетостта и предприемачеството в горите и подобряване на качеството на професионалната квалификация на работната сила в горския сектор Изпълнява се частично

3.5.1. Разработване и реализиране на програми за обучение на работещите в горския сектор; в т.ч. чрез система за обучение	изпълнява се		
---	--------------	--	--

Оценка на резултатите от изпълнението на НСРГСРБ 2013-2020 г. и СПРГСРБ (2014-2023 г.) за периода от 2013 до 2016 г. по цели, приоритети, мерки и дейности

Приоритет/мярка/действие	Изпълнява се	Частично се изпълнява/предстои	Не се изпълнява/отпада
през цялата кариера.			
3.5.2. Активно участие на представители на заинтересованите страни в горския сектор в процеса на актуализация на учебните планове и програми на ЛТУ за придобиване на професионална квалификация.		изпълнява се частично	
3.5.3. Създаване на Национален център за горски консултации (Forestry Extension Service) за консултиране и подпомагане при извършване на дейности в горите, вкл. обучение и повишаване на квалификацията, на собственици на недържавни гори, горски предприемачи, практикуващи лесовъди, оператори на горска техника и на работници.		изпълнява се частично изпълнението предстои	
3.5.4. Изготвяне и въвеждане на програма за консултиране на собственици на недържавни гори и лица, регистрирани за упражняване на лесовъдска практика, за създаване на гори, мерки за предпазване на горските територии от природни бедствия и защита срещу ерозия.		изпълнява се частично	

Мярка 3.6. Развитие на научно-изследователските дейности и обвързването им с нуждите на горския бизнес Изпълнява се частично

3.6.1. Разширяване на взаимодействието между държавната горска администрация, предприятията в горския сектор и научно-образователните институции с цел постигане на по-високи икономически резултати чрез подобряване на трансфера на знания и иновации.		изпълнява се частично	
3.6.2. Разработване и въвеждане на система за координиране развитието на научно-приложна дейност и обвързване на нуждите на практиката с научните разработки.		изпълнява се частично	
3.6.3. Насърчаване участието на горските предприятия и на изследователските организации в европейски и международни проекти, насочени към модернизиране на използваните технологии в горскостопанските дейности, както и внедряване на иновативни решения в управленската практика.		изпълнява се частично	

Мярка 3.7. Активно участие в подготовката и изпълнението на политиките на ЕС, свързани с горския сектор, и в международните процеси за устойчиво управление на горите Изпълнява се. Очакваните резултати се постигат

3.7.1. Повишаване на ефективността от участието на горските институции, организации и други заинтересовани страни от горския сектор в дейностите на работните органи и структурите на ЕК и ЕС и в международните процеси, свързани с опазването на горите и тяхното устойчиво управление.	изпълнява се		
3.7.2. Подобряване на координацията и взаимодействието с другите държави-членки на ЕС и със съответните органи на ЕС за постигане целите на СЕСГ 2014 – 2020 г. и на националните стратегически приоритети и мерки в областта на горските научни изследвания, иновациите, смекчаване влиянието на промените на климата, опазването на биологичното разнообразие в горските територии, качеството и обmena на горски статистически данни, националната горска инвентаризация.	изпълнява се		

Оценка на резултатите от изпълнението на НСРГСРБ 2013-2020 г. и СПРГСРБ (2014-2023 г.) за периода от 2013 до 2016 г. по цели, приоритети, мерки и дейности

Приоритет/мярка/действие	Изпълнява се	Частично се изпълнява/предстои	Не се изпълнява/отпада
--------------------------	--------------	--------------------------------	------------------------

Мярка 3.8. Осигуряване на информация, публичност и прозрачност и прилагане на принципа на партньорство при устойчивото управление на горския сектор Изпълнява се. Очакваните резултати се постигат

3.8.1. Осъществяване на регулярни проучвания на общественото мнение по актуални въпроси и отчитане на резултатите от тях при подготовка и вземане на решения, свързани с устойчивото управление на горите.	изпълнява се		
3.8.2. Въвеждане на процедури, осигуряващи участие на обществеността в процеса на планиране на дейностите в горските територии.	изпълнява се		
3.8.3. Повишаване на ефективността от работата на Националния съвет по горите, Ловния съвет и Съвета по охрана на горите; създаване на Регионални съвети по горите.		изпълнява се частично	
3.8.4. Провеждане на инициативата „Горски диалог“ по проблемите на управлението на горите, както и на информационни кампании, свързани с ролята и значението на устойчивото развитие на горските територии за подобряване на здравето и благосъстоянието на нацията.		изпълнява се частично	

Приоритет 4 Използване на потенциала на горския сектор за развитие на зелената икономика

Мярка 4.1. Устойчиво производство и потребление на биомаса като възобновяем енергиен източник Изпълнява се частично

4.1.1. Проучване, анализ и оценка на потенциала на горските територии в България относно възможностите за производство на енергия от дървесна биомаса.		изпълнява се частично	
4.1.2. Разработване на Национална схема за устойчиво производство и потребление на дървесна биомаса за енергийни нужди, която да съдържа съответните критерии за устойчивост. - Разработване и прилагане на добри практики за създаване и управление на интензивни горски култури за добив на биомаса и определяне на нормите за остатъци след сечта (съгласно Третия НПДИК 2013 -2020 г.	изпълнява се		

Мярка 4.2. Насърчаване на процеса на сертификация на горските територии Изпълнява се. Очакваните резултати се постигат

4.2.1. Подпомагане увеличаването на дела на сертифицираните гори.	изпълнява се		
4.2.2. Разработване и прилагане на методики за отговорно стопанисване и устойчиво управление на горите с висока консервационна стойност.	изпълнява се		
4.2.3. Въвеждане на сертификация за горски контрактори, която да удостоверява тяхната отговорност за качеството на предоставяните услуги, спазване на законите изисквания и безопасността на труда	изпълнява се		
4.2.4. Подобряване на възможностите за финансиране на сертификацията на държавни и недържавни гори – указания и подготовка на документация за кандидатстване по европейски и донорски програми	изпълнява се		

Оценка на резултатите от изпълнението на НСРГСРБ 2013-2020 г. и СПРГСРБ (2014-2023 г.) за периода от 2013 до 2016 г. по цели, приоритети, мерки и дейности

Приоритет/мярка/действие	Изпълнява се	Частично се изпълнява/предстои	Не се изпълнява/отпада
4.2.5. Насърчаване на по-широкото прилагане на сертификацията на преработващи фирми за произход на дървесина – Chain of custody (COC), като гаранция за проследимост на продукцията.	изпълнява се		

Мярка 4.3. Ефективно и устойчиво използване на туристическия потенциал на горите и развитие на рекреационните дейности в тях Изпълнява се. Очакваните резултати се постигат

4.3.1. Анализ на туристическия потенциал, възможностите за развитие на различните форми на туризъм и определяне на изисквания/параметри за устойчиво използване на отделните горски територии;	изпълнява се		
4.3.2. Насърчаване на партньорства между публичния и частния сектор в областта на устойчивото развитие на горските територии като туристически ресурс.	изпълнява се		
4.3.3. Създаване на единна интернет базирана географско-информационна система (ГИС) за туристическия потенциал на горските територии и интегрирането ѝ в Единната система за туристическа информация.	изпълнява се		
4.3.4. Насърчаване на туристически бизнес, интегриран с традиционните дейности по управление на горите.	изпълнява се		
4.3.5. Създаване на партньорства/сътрудничество с туроператорски агенции.	изпълнява се		
4.3.6. Интегриране на туристическите услуги, развити на база горските ресурси в туристически продукти в областта на културния и екотуризма.	изпълнява се		

Мярка 4.4. Създаване на условия за устойчиво и възмездно ползване на екосистемни услуги, предоставяни от горските територии Изпълнява се. Очакваните резултати се постигат

4.4.1. Участие в изготвянето и въвеждането на концепция за екосистемни услуги и тяхното устойчиво и социално поносимо управление.	изпълнява се		
4.4.2. Разработване и прилагане на методика за оценка на екосистемните услуги и на схеми за възмездно ползване на обществени екосистемни услуги, предоставяни от горските територии и за компенсаторни плащания за горски територии, в т.ч. включените в Европейската екологична мрежа Натура 2000	изпълнява се		

Оценка на резултатите от изпълнението на НСРГСРБ 2013-2020 г. и СПРГСРБ (2014-2023 г.) за периода от 2013 до 2016 г. по цели, приоритети, мерки и дейности

Дейности	Очаквани резултати	Отговорни институции	Свързани институции	Информация за хода на изпълнението на НСРГСРБ 2013-2020 и на СПРГС 2014-2023 г. <i>*Отчетните данни се отнасят за периода 01.01.2013 г. - 31.12.2015 г. , освен ако е посочено друго</i>
Приоритет 1 Поддържане на жизнени, продуктивни и многофункционални горски екосистеми, способстващи за смекчаване на негативните последици от измененията на климата Мярка 1.1. Увеличаване на площта на горите, дървесния запас и запаса на въглерод в горските територии - Изпълнява се. Очакваните резултати се постигат.				
1.1.1. Увеличаване на площта на горите чрез залесяване на изоставени земеделски земи, голи и обезлесени територии, ерозиран и застрашен от ерозия територии: - Усвояване на „незалесена площ за залесяване“ в горски територии; - Залесяване на площи на изоставени земеделски земи, голи, ерозиран и застрашен от ерозия територии извън горските територии; - Разработване на финансов механизъм за подпомагане на дейностите по създаване на нови гори.	- Увеличаване на горските ресурси в страната, подобряване на състоянието им и нарастване на техния потенциал като основен поглъtitел на въглерод.	МЗХ	МОСВ, МРРБ, ИАГ, АОГ, НССНГ „Горов Ладец“	Изпълнява се. Очакваните резултати се постигат. Увеличава се общата площ с 59 459 ха, или с 1,43%. Усвоени са 1287,9 ха „незалесени площи за залесяване“ или с 977,9 ха повече спрямо целевата стойност. Усвоява се „незалесената площ за залесяване“ - през периода 2013 – 2015 г. общата площ на залесените изоставени земеделски земи, голи, ерозиран и застрашен от ерозия площи е 1218,2 ха - със 768,2 ха повече спрямо целевата стойност; ПРСР 2014-2020 г. одобрена от ЕК на 25.05.2016 г. , заложена е подмярка 8.1, за която се предвижда съответно финансиране. В процес на изготвяне са съответните наредби за прилагане на мярка 8: „Инвестиции в развитието на горските територии и подобряване на жизнеспособността на горите“, подмярка 8.1. „Залесяване и създаване на горски масиви – разходи за създаване“.
1.1.2. Осъществяване на мерките, предвидени в Третия НПДИК 2013-2020 за сектор „Земеползване, промяна в земеползването и горско стопанство“: - Възстановяване и поддържане на полезащитните горски пояси и	- Съгласно предвидените в Третия НПДИК за сектор „Земеползване, промяна в земеползването и горско стопанство“.			Изпълнява се. Очакваните резултати се постигат. - Възстановени са 24,5 ха полезащитни горски пояси; - Създадени са 5,4 ха нови горски полезащитни горски пояси. За поддържане на съществуващи са проведени отгледни сечи върху 10,2 ха и санитарни сечи върху 15,7 ха.; - Извършени са 1432,6 ха нови противоерозионни залесявания, в т.ч. 2013 г. –

Дейности	Очаквани резултати	Отговорни инст.	Свързани инст.	Информация за хода на изпълнението на НСРГСРБ 2013-2020 и на СПРГС 2014-2023 г. *Отчетните данни се отнасят за периода 01.01.2013 г. - 31.12.2015 г. , освен ако е посочено друго
извършване на нови противоерозионни залесявания.				436,1 ха; 2014 г. – 542,1 ха и 2015 г. – 454,4 ха - МОСВ стартира процес по изготвяне на Национална стратегия за адаптация към промените в климата. След приемането на стратегията ще възникне необходимост от съгласуване на съответните стратегически документи.
1.1.3. Изготвяне на анализ на ефективността на съществуващата законова и нормативна база, регламентираща промените в предназначението, начините на ползване и собствеността на горските територии и на препоръки за нейното усъвършенстване.	-Изготвен анализ и усъвършенствана съответната законова и нормативна база.	МОСВ	МЗХ, МРРБ, ИАГ, АОГ, НССНГ „Горовладелец	Изпълнява се. Очакваните резултати се постигат. Действието се изпълнява чрез осъществяване на ефективен контрол при промяна на предназначението на ГТ , прилагайки съществуващата нормативна база.
Мярка 1.2. Подобряване на стопанисването на горите – Изпълнява се. Очакваните резултати се постигат.				
1.2.1. Реализиране на по-високи нива на ползване чрез провеждане на отгледни сечи в рамките на предвиденото от горскостопанските планове и програми.	Повишена жизненост, продуктивност и устойчивост на горите, нараснал дял на естествените насаждения с разновъзрастна и сложна структура и съхранени генетичен фонд и биологично разнообразие от ценни дървесни видове.	ИАГ	МЗХ, ЛТУ, ИГ – БАН, АОГ, други собственици на гори, НПО	Изпълнява се. Очакваните резултати се постигат. - Отчита се незначително намаляване на площите, в които се провеждат отгледни сечи с материален добив – спрямо планираните в горскостопанските планове - от 63,8% през 2013 г. на 61,1% през 2014 г. и на 59,6% през 2015 г. Причините за спада са обективни. В Смолянска и Кърджалийска област поради снеголоми, а в Кюстендилска област поради нападение на горите от корояди се налага с предимство да се провеждат принудителни и санитарни сечи. - Значително увеличаване на изпълнението при отгледните сечи без материален добив - от 41,8% през 2013 г. на 48,5% през 2014 г. и на 94,7% през 2015 г. Съгласно отчетна форма за ГФ-1 за съответната година. (Източник – ИАГ.)
1.2.2. Повишаване дела на възобновителните сечи с естествено семенно възобновяване, в т.ч. изборните сечи.				Изпълнява се. Очакваните резултати се постигат. Увеличава се относителният дял на възобновителните сечи със семенно естествено възобновяване спрямо всички възобновителни сечи от 91% на 91,6%. - Нараства относителният дял на възобновителните сечи с естествено възобновяване спрямо всичките проведени възобновителни сечи от 97,47% на 97,63%, както и относителният дял на площта с проведени възобновителни сечи с естествено семенно възобновяване спрямо всичките проведени сечи с естествено възобновяване от 93,4% на 93,9%. (Съгласно отчет 5 ГФ)
1.2.3. Своевременно превръщане на издънковите гори в семенни гори едновременно с интензивно отглеждане на останалата част от издънковите гори.				Изпълнява се частично. През периода 2016 - 2018 г. предстои да бъдат: - разработени регионални лесовъдски системи за стопанисването на издънковите дъбови гори – до края на 2017 г. ; - направени съответните нормативни и административни промени – до 31.03.2018 г. ; - изготвени указания за групирането на издънковите при изработването на горскостопанските планове за периода до 31.03.2018 г. – до края на 2016 г.

Дейности	Очаквани резултати	Отговорни инст.	Свързани инст.	Информация за хода на изпълнението на НСРГСРБ 2013-2020 и на СПРГС 2014-2023 г. *Отчетните данни се отнасят за периода 01.01.2013 г. - 31.12.2015 г. , освен ако е посочено друго
----------	--------------------	-----------------	----------------	--

1.2.4. Поддържане на смесения характер и разновъзрастовата структура на горите със запазване и толериране на ценни и устойчиви форми на местните, редките и застрашените дървесни видове при провеждане на отгледните и възобновителните сечи.				Изпълнява се. Очакваните резултати се постигат. Изпълнението се осигурява от измененията и допълненията на Наредба № 8 за сечите в горите. Очаквани резултати: повишена жизненост, продуктивност и устойчивост на горите, нараснал дял на естествените насаждения с разновъзрастова и сложна структура и съхранен генетичен фонд, биологично разнообразие от ценни дървесни видове.
--	--	--	--	---

Марка 1.3. Повишаване на ефективността на превенцията на горските пожари и борбата с незаконните действия в горите - Изпълнява се. Очакваните резултати се постигат.

1.3.1. Извършване на анализ и оценка на резултатите от изпълнението на „Стратегия за опазване на горите от пожари, МЗГ, 2003 г.“	- Изготвен анализ и оценка на „Стратегия за опазване на горите от пожари, МЗГ, 2003 г.“; актуализирана „Стратегия за опазване на горите от пожари“, МЗГ, 2003 г.; ; Усъвършенствана база за планиране и оптимизиране на дейностите и повишаване на ефективността на системата за опазване на горите от пожари; - Реализиран ефективен модел на взаимодействие при опазване на горите и дивеча от незаконни действия; - Повишена ефективност от прилагането на наказателните разпоредби, предвидени в горското законодателство; - Трайно намалена интензивност на незаконните действия в горските територии.	ИАГ	МВР-ГД ПБЗН, МВР – ГД НП, МЗХ/ДГП, АОГ, НПО	Изпълнява се. Очакваните резултати се постигат. - Изготвен е анализ на Стратегията за опазване на горите от пожари, 2003 г., с участието на заинтересованите страни и свързаните институции; - Стартирано е изработване на нова Програма за опазване на горите от пожари със срок за изготвяне 31.12.2016 г. Действащи годишни Планове за противодействие на закононарушенията, свързани с горските, дивечовите и рибните ресурси, възпроизводството, ползването и експлоатацията на горите. Има предложение да се разработи механизъм за бързо взаимодействие със структурите на Министерство на отбраната и Министерство на вътрешните работи с цел оптимизиране на процеса за използване на наличната техника, а в дългосрочен аспект - да се планира закупуването на нова специализирана летателна техника за бързо гасене на горските пожари.
--	---	-----	---	--

Дейности	Очаквани резултати	Отговорни инст.	Свързани инст.	Информация за хода на изпълнението на НСРГСРБ 2013-2020 и на СПРГС 2014-2023 г. *Отчетните данни се отнасят за периода 01.01.2013 г. - 31.12.2015 г. , освен ако е посочено друго
----------	--------------------	-----------------	----------------	--

1.3.2. Подобряване на взаимодействието между институциите по предотвратяване и разкриване на незаконни действия в горските територии.		ИАГ	МЗХ, МВР – ГД НП, областни и общински административни и	Изпълнява се. Очакваните резултати се постигат. Изменена и допълнена Наредба № 1 от 30.01.2012 г. за контрола и опазването на горските територии (изм. и доп., бр. 79/13.10.2015 г., бр. 66 /23.08.2016 г.) Подобрено взаимодействие на институциите - подписани споразумения между: - ИАГ и Агенция "Митници" (свързано с прилагане на регламент (ЕС) 995 от 2010 г. на Европейския парламент); - ИАГ и Камарата на частните съдебни изпълнители за сътрудничество с цел повишаване на събираемостта на сумите по издаваните наказателни постановления; - МВР и МЗХ (2015 г.), за съвместни акции с дирекция „Жандармерия“ към ГД НП „Охранителна полиция“; - МЗХ и МВР (2015 г.) за сътрудничество и взаимодействие между МЗХ и МВР при контрола и опазването на горите, дивеча и рибните ресурси в обектите за любителски риболов; - ИАГ и Изпълнителна агенция Главна инспекция по труда; Действаща Инструкция за осъществяване на взаимодействие и обмен на информация между ИАГ и Национална агенция по приходите (2015 г.) От 2013 до края на 2016 г. екипът на отдел „Гори“ на WWF Българо - Карпатска програма, България, е провела над 30 разследвания за нарушения в горите, при които са били сигнализирани и националните контролни органи. През 2014 г. WWF Българо - Карпатската програма, България, предостави на общественото внимание анализ за незаконния дърводобив в страната, като на основа на анализа предложи и конкретни препоръки за разрешаване на проблемите: http://d2ouvy59p0dq6k.cloudfront.net/downloads/report_illegal_logging_wwf_2014.pdf WWF Българо - Карпатската програма, България, разработи и публикува на своя уебсайт подробни инструкции за реакция от страна на гражданите при съмнения за случаи на незаконна сеч: http://www.wwf.bg/what_we_do/forests/illegal_logging/
---	--	-----	---	--

Дейности	Очаквани резултати	Отговорни инст.	Свързани инст.	Информация за хода на изпълнението на НСРГСРБ 2013-2020 и на СПРГС 2014-2023 г. *Отчетните данни се отнасят за периода 01.01.2013 г. - 31.12.2015 г. , освен ако е посочено друго
1.3.3. Въвеждане на информационен модул в интернет базираната информационна система на ИАГ – www.system.iag, за отразяване издаването и отчитането на електронни документи за сеч и транспорт на дървесина.	- Реализиран ефективен модел на взаимодействие при опазване на горите и дивеча от незаконни действия; - Повишена ефективност от прилагането на наказателните разпоредби, предвидени в горското законодателство; - Трайно намалена интензивност на незаконните действия в горските територии.		МЗХ, МВР – ГД НП, областни и общински администрации и МЗХ, МВР - ГДНП, областни и общински администрации	Изпълнява се. Очакваните резултати се постигат. През 2016 г. е въведен информационен модул в интернет базираната информационна система на ИАГ. Внедрена е информационна система за издаване на електронен превозен билет за превозване на дървесина. Разработено е софтуерно решение за въвеждане на електронен дневник/заверка на дневника за количествата на постъпилата, преработена и експедирана дървесина в обекти по чл. 206 от ЗГ. Разработени са нови елементи в част от модулите на информационната система на ИАГ. Създадени са нови модули в www.system.iag.bg: модул чрез който е осигурено визуализирането в официалната интернет страница на агенцията на въведените в базата данни ZEM- файлове на всички държавни горски и ловни стопанства; регистър за контролните горски марки; модул, свързан с дейността на центъра към телефон 112 в ИАГ. В резултат на успешно приключил проект е въведена електронна система за регистрация на физически лица и търговци за упражняване на лесовъдска практика и за извършване на дейности в горски територии. Стартира и разработката на софтуера за електронното издаване на удостоверение за регистрация на контролни и производствени горски марки. Осигурен е достъп на служители от ИАГ и РДГ за осъществяване на обмен на данни с информационно-справочната система на агенция Митници. Осигурен е достъп до модулите на информационната система www.system.iag.bg на служители от общински гори и държавни предприятия, частни лесовъди и представители на ловно-рибарски сдружения. В изпълнение на сключеното тристранно споразумение за повишаване ефективността на контрола на обектите за добив на дървесина е осигурен достъп на Националната агенция за приходите и Главна инспекция по труда до базата данни на информационната система на горите. Предоставена е възможност на ГДНП/МВР да ползва информационната система за горите в хода на проверките. В процес на съвместяване е GIS-платформата на WWF Българо - Карпатската програма, България, с поддържаните от ИАГ информационни регистри за контрол върху дейностите в горските територии.
1.3.4. Осъвременяване на компютърните системи на контролните горски пунктове.				Изпълнява се. Очакваните резултати се постигат. С цел оптимизиране дейността на горските инспектори в началото на 2016 г. е преустановена дейността на постоянните КГП, като съответните служители са пренасочени към мобилни екипи в РДГ. Във връзка с извършените дейности, посочени в 1.3.3, работната група прие да актуализира текста на дейността във вида: „Осъвременяване на техническите средства при контрола в горите.“

Дейности	Очаквани резултати	Отговорни инст.	Свързани инст.	Информация за хода на изпълнението на НСРГСРБ 2013-2020 и на СПРГС 2014-2023 г. <i>*Отчетните данни се отнасят за периода 01.01.2013 г. - 31.12.2015 г. , освен ако е посочено друго</i>
1.3.5. Засилване на наблюдението и контрола от страна на местната изпълнителна власт върху дейностите в земеделските територии по време на пожароопасния сезон	- Намален брой на горските пожари и на засегнатата от тях обща горска площ.	ИАГ	МЗХ, МВР – ГД ПБЗН, областни и общински администрации	Изпълнява се. Очакваните резултати се постигат. Съгласно Отчета на изпълнението на мерките, заложен в Плана за действие за изпълнението на НПР: България 2020 за периода 2015–2017 г. от Тригодишния план за действие за изпълнението на Национална програма за развитие „БЪЛГАРИЯ 2020“ в периода 2016-2018 г. по Подприоритет 3.5 „Създаване на условия за опазване и подобряване на околната среда в регионите, адаптиране към настъпващите климатични промени и постигане на устойчиво и ефективно използване на природните ресурси“ за изпълнение на мярката: „Превенция и защита от горски, полски пожари и пожари в градска среда – осигуряване на методи и технически средства за реализирането ѝ“, към средата на 2015 г. се извършва дейност по няколко проекта, финансирани със средства на ЕС. С финансовите средства отпуснати по тези проекти, са подменени приблизително 60 % автопарка и наличните технически средства за гасене на пожари. По проект изпълняван по ОПАК през 2014 г. са обучени 1 056 броя служители на областни и общински администрации за действия при пожари, като с това е достигната целевата стойност от 60 обучения за периода 2014-2016 г. Поради липса на финансиране няма постигнат напредък по мярката: „Доизграждане на националната система за ранно предупреждение и оповестяване на регионално и местно ниво с цел своевременно информиране и повишаване ефективността на защита на населението при бедствия и аварии, защита от наводнения и технологични рискове, както и въвеждане на единна радиосистема за взаимодействие и координация“.
1.3.6. Осигуряване на необходимото техническо оборудване от ДГП и от общините за наблюдение и непосредствено гасене на горски пожари.				Изпълнява се. Очакваните резултати се постигат. Първи текущ отчет по изпълнението на Трети НПДИК: Изградени са наблюдателни кули за ранно предупреждение за пожари в горите на територията на ДПП "Врачански балкан" и ДПП "Беласица". Разработени и одобрени са 2 бр. технически задания за възлагане на научно-приложните теми: „Разработване на методика за определяне на риска от горски пожари на територията на страната“ и „Разработване на схема за разполагане на средства за наблюдение и откриване на пожари в горските територии на страната с оглед изграждането на единна система за наблюдение и автоматично откриване на пожари“. Изпълняват се дейности в рамките на Проект № DIR-51233004-1-194 „Техническо обезпечаване на оперативните структури на ГДПБЗН – МВР за ограничаване и ликвидиране на горски пожари“. Превенция в 104 защитени територии (национални и природни паркове, резервати и присъединени резервати) към края на 2014 г. В рамките на Дейности 3, 6 и 7 по проект № DIR-51233004-1-194 са извършени доставки на: пожарогасителни автомобили за гасене на горски пожари лек тип, клас L (67 бр.) и среден тип, клас М (67 бр.); 18 бр. термовизионни камери; 150 бр. съгъваеми резервоари за вода за пожарогасене. В периода 29.05.2013 г. - 29.11.2014 г. в рамките на проект „Повишаване на капацитета на органите на изпълнителната власт и органите на пожарна безопасност и защита на населението за действие при възникване на бедствия, пожари и извънредни ситуации в Република България“ (ОПАК) № СА12-22-3/29.05.2014 са обучени 1254 души.

Дейности	Очаквани резултати	Отговорни инст.	Свързани инст.	Информация за хода на изпълнението на НСРГСРБ 2013-2020 и на СПРГС 2014-2023 г. *Отчетните данни се отнасят за периода 01.01.2013 г. - 31.12.2015 г. , освен ако е посочено друго
				- 2015 г. ГД ПБЗН и ИАГ стартират разработването на схема за разполагане на средства за наблюдение и откриване на пожари в горските територии, приета на експертен съвет, основа за изграждане на единна национална система за наблюдение и автоматично откриване на пожари. - 2015 г. - в ДП и ДПП са изградени автоматизирани системи за наблюдение и откриване на пожари (от общо 17 финансирани по ПРСР 2007-2014/5 г. са 14 и 3 по ОПОС) - С финансови средства по ПРСР 2007-2013 г. в редица общини са изградени съоръжения за превенция на горски пожари. Осигурено е необходимото техническо оборудване от общините за непосредствено гасене на пожари. - От 06.06.2015 г. действа създаденият център на тел. 112 към ИАГ. Получаваните на него сигнали за възникнали пожари и нарушения в горски територии или в близост до тях се препращат на специализираните групи в ДГС, ДЛС и РДГ за проверка на място. От началната дата на действие до 31.12.2015 г. на тел. 112 към ИАГ са получени 5173 сигнала, от които 20% във връзка с възникнали горски пожари. - Подоброено е и взаимодействието с ДП по чл. 163 от ЗГ при изготвяне на годишните планове за защита на горските територии от пожари. - В териториалния обхват на част от природните паркове са изградени интегрирани системи за ранно откриване на пожари; - Според данни от 28.09.2016 г. броят на горските пожари в сравнение с 2015 г. не е намален – 4943, 7 ха горски територии са засегнати от 437 пожара от началото на 2016 г. Преките щети възлизат на 6 млн. лв., което е над средната стойност от 5 млн. лв. за преки щети от последните 11 години. През цялата 2015 г. в страната са регистрирани 429 пожара, засегнати са 4312, 8 ха горски територии, щетите са оценени на по-малко от 1 млн. лв.
Марка 1.4. Повишаване на устойчивостта и способността за адаптиране на горските екосистеми към изменението на климата - Изпълнява се частично				
1.4.1. Изпълнение на дейностите, предвидени за сектор „Земеползване, промяна земеползването и горско стопанство“ в Третия НПДИК и в „Програма от мерки за адаптиране на горите в Република България и мерки за смекчаване на негативното влияние на климатичните промени върху тях 2013- 2020“.	Въведени подходящи лесовъдски системи за стопанисване на горските екосистеми в аспекта на променящите се климатични условия, насочени към формиране на разновъзрастни, високопродуктивни и устойчиви смесени гори; - Разработена и приложена национална методика за управление и мониторинг на горски територии с висока консервационна стойност и екстензивен подход при тяхното ползване;	МЗХ	МОСВ, ИАГ, АОГ, научни гнст. и унив., НПО, НССНГ „Горов ладе лец“, други собств. на гори, собств.	Изпълнява се частично (Изпълнява се в ДЛС и ДГС, сертифицирани по система FSC) МОСВ предвижда да се разработи Национална методика за определяне, управление и мониторинг на горски територии с висока консервационна стойност“ в периода до 2020 г. С промяна на ЗГ и с приемане на Наредба № 8 за сечите в горите са въведени изисквания за подходящи системи за стопанисване в аспекта на променящите се климатични условия Няма разработена методика за управление и мониторинг на горите с висока консервационна стойност. За сертифицираните горски територии се прилагат режими и мониторинг съгласно стандарта на сертифициращата система FSC. Разработена е и утвърдена национална методика като практическо ръководство „Определяне, стопанисване и мониторинг на гори с висока консервационна стойност в България“ от WWF Дунавско-Карпатска програма, България, през 2016 г.

Дейности	Очаквани резултати	Отговорни инст.	Свързани инст.	Информация за хода на изпълнението на НСРГСРБ 2013-2020 и на СПРГС 2014-2023 г. *Отчетните данни се отнасят за периода 01.01.2013 г. - 31.12.2015 г. , освен ако е посочено друго
----------	--------------------	-----------------	----------------	--

	- Актуализирана програма за възстановяване на полезащитните пояси, възстановени и създадени нови полезащитни пояси; - Създадени условия за опазване на генетичното разнообразие на горските екосистеми, което допринася за адаптирането на горите към климатичните промени; - Подобрено качество на жизнената среда.		и ползв. на земедел. територии, ЛТУ, ИГ-БАН	За 26 горско дървесни вида има изградена система за опазване на генетичното разнообразие. Първи текущ отчет по изпълнението на третия НПДИК: Дирекция НСЗП към МОСВ предвижда да направи предложение до ПУДООС за финасиране на проект „Разработване и прилагане на национална методика за определяне, управление и мониторинг на горски територии с висока консервационна стойност“. Разработването на методиката ще позволи териториалното определяне на тези гори и ще бъдат определени стандарти и норми за тяхното стопанисване. В държавните горски територии протича процес на горска сертификация, в рамките на която се определят горите с висока консервационна стойност и се предвиждат мерки и дейности, съгласно стандарта по сертификация за тяхното определяне и устойчиво управление. Няма разработена специална програма за възстановяване и създаване на нови полезащитни пояси. Направени са препоръки за усъвършенстване на нормативната уредба за осигуряване на устойчиво управление на системите от полезащитни пояси, отразени в „Указания за стопанисване на полезащитни горски пояси“ на ИАГ от 07.10.2014 г., и в Закона за горите от 7.08.2015 г. и Наредба № 8 за сечите в горите. Опазването на генетичното разнообразие в горите се постига чрез прилагане на правилата и изискванията при провеждане на сечите и залесяванията. Толерират и се използват: устойчиви местни видове, пригодени към условията на месторастене; редки и ценни видове; видове с доказана пожаро- и сухо устойчивост; създават се смесени гори. За подобряване на качеството на жизнената среда се прилагат следните мерки: - недопускане на оголване на големи горски площи; - поддържане на лесистостта; - извършване на противоерозионни залесявания; - увеличаване на горите със специални функции; - своевременно залесяване на опожарени и пострадали от други бедствия гори. МОСВ стартира процес по изготвяне на Национална стратегия за адаптация. След приемането на стратегията ще възникне необходимост от съгласуване на съответните стратегии (във връзка с НПДИК).
1.4.2. Възстановяване и устойчиво управление на влажните зони. Опазване и съхранение на влажни зони в горски територии, торфища, мочурища (Трети НПДИК)	Възстановени/съхранени влажни зони.	МЗХ	МОСВ, ИАГ, АОГ, научни инст. и унив. и, НПО,	Изпълнява се. Очакваните резултати се постигат. Първи текущ отчет по изпълнението на Третия НПДИК: Сектор Земеползване ПРИОРИТЕТНА ОС 1: УВЕЛИЧАВАНЕ НА ПОГЛЪЩАНЕТО НА ПАРНИКОВИ ГАЗОВЕ - Мерки с пряк ефект върху намалението на емисии на ПГ; мярка 4 ВЪЗСТАНОВЯВАНЕ И УСТОЙЧИВО УПРАВЛЕНИЕ НА ВЛАЖНИТЕ ЗОНИ. ОПАЗВАНЕ И СЪХРАНЕНИЕ НА ВЛАЖНИ ЗОНИ В ГОРСКИ ТЕРИТОРИИ, ТОРФИЩА, МОЧУРИЩА - Изпълнени са следните проекти, финансирани от Оперативна програма „Околна среда“ 2007-2013:

Дейности	Очаквани резултати	Отговорни инст.	Свързани инст.	Информация за хода на изпълнението на НСРГСРБ 2013-2020 и на СПРГС 2014-2023 г. <i>*Отчетните данни се отнасят за периода 01.01.2013 г. - 31.12.2015 г. , освен ако е посочено друго</i>
			НССНГ „Горо владе лец“, други собств. на ГТ, собств. и ползв. на земедел. територии, ЛТУ, ИГ-БАН	- Проект "Ограничаване на негативното влияние на инвазивните видове и възстановяване на естествените местообитания чрез залесяване с местни видове в Поддържан резерват "Сребърна". Безвъзмездна финансова помощ: 1 364 165,50 лв. Бенефициент: Регионална инспекция по околната среда и водите - Русе. Проектът е приключил през 2013 г.; - Проект "Опазване и възстановяване на 11 типа природни местообитания край реки и влажни зони в 10 Натура 2000 места в българските гори", финансиран по програма LIFE+ на Европейския съюз със срок до 2013 г. Проектът е на обща стойност 1 236 834 евро, в т.ч. 615 199 евро съфинансиране от ЕС. Проектът цели опазване и възстановяване на редки и застрашени растителни и дървесни видове. В рамките на проект, който се осъществява съвместно от ИАГ, РДГ Пловдив, РДГ Русе и WWF Дунавско-карпатска програма България, са направени моделни залесявания в 2 защитени зони от Натура 2000 – 33 Мартен-Ряхово и 33 Река Марица. В рамките на проекта се подготвя и Ръководство за възстановяване на крайречни гори. В рамките на завършилия през отчетния период LIFE08 NAT/BG/000281 „Опазване и възстановяване на 11 типа природни местообитания край реки и влажни зони в 10 Натура 2000 места в българските гори“ са възстановени 5 горски типа местообитания чрез засаждане на фиданки от местни видове на площ от 80,6 ха в 7 природни парка. Този пилотен проект демонстрира и популяризира добри практики за опазване и възстановяване и в останалите защитени зони, управлявани от дирекциите на природните паркове. - Проект „Възстановяване и опазване на алувиални гори от хабитат *91E0 в защитени зони по НАТУРА 2000 и моделни територии в България“ LIFE13 NATBG000801. Проектното предложение е на стойност 537 056 евро, с период на изпълнение 01.09.2014 г. - 28.02.2019 г. МОСВ е подкрепило участието на проект „Подобряване на природозащитния статут на приоритетно за опазване природно местообитание 91D0 –Мочурни гори в защитена зона BG 0001030 „Западни Родопи “ с бенефициенти ИАГ и ИБЕИ по програма „ЛАЙФ“ на ЕС. За периода възстановените местообитания, част от влажните зони в България, са извършени в изпълнение на два проекта, финансирани с финансовата подкрепа на програма LIFE+. Площите по двата проекта са с обща площ - 106,4 ха. ДПП „Врачански Балкан“ извърши проучване на макрофитния компонент във влажни зони Натура 2000 - местообитания 3150 Естествени еутрофни езера с растителност - места с високо херпетологично разнообразие. ДПП Витоша, въз основа на договор № ОПОС-03-61/ 22.05.2013 г., реализира дейност 1.2. Устойчиво управление на торфищата (тип местообитание 7140) във връзка с опазване на биоразнообразието, въглеродния баланс и промените на климата. За устойчивото управление на торфищата е определен видовият състав и състоянието на торфищните комплекси в ПП „Витоша“, направена е оценка на рисковите фактори, влияещи върху тях и е определено средногодишното количество въглерод, което те поглъщат. Изготвен е пилотен модел за устойчиво управление на торфищата на територията на ПП "Витоша" и този модел се приложи за възстановяване на водния режим в избрано торфище над хижа „Кумата“. В изпълнение на Дейност 10 от договор ОПОС -02-30/19.07.2013 г. е изготвен воден баланс за територията на Природен парк „Витоша/ Приложен е методичен подход за оценка на водния и водностопански баланс при интегриран анализ на всички елементи. Анализирани са факторите

Дейности	Очаквани резултати	Отговорни инст.	Свързани инст.	Информация за хода на изпълнението на НСРГСРБ 2013-2020 и на СПРГС 2014-2023 г. *Отчетните данни се отнасят за периода 01.01.2013 г. - 31.12.2015 г. , освен ако е посочено друго
----------	--------------------	-----------------	----------------	--

				за формиране на местния климат и са оценени елементите на климата. Извършен е анализ на промяната на факторите при различни периоди за изява на тенденциите. На територията на ПП „Рилски манастир“ са изградени 60 м дървени скари по туристическа пътека Рибни езера - Сврадливо езеро за опазване на естествените местообитания на вида Рилска иглика (по проект на програма LIFE + на ЕС).
--	--	--	--	---

Приоритет 2 Опазване, възстановяване и поддържане на биологичното и ландшафтното разнообразие в горските територии

Мярка 2.1 Усъвършенстване на системата за планиране и осъществяване на дейности, свързани с опазването на биологичното и ландшафтното разнообразие в горските територии - Изпълнява се частично.

2.1.1. Интегриране на целите за опазване на биологичното и ландшафтното разнообразие при планиране на дейностите и управлението на горските територии	Интегрирани цели за опазване на биологичното и ландшафтното разнообразие при планиране на дейностите и стопанисването на горските територии.	МЗХ	МОСВ, ИАГ, МРРБ, АО Г, собственици на гори, НПО, Булпроф ор	Изпълнява се. Очакваните резултати се постигат. Изпълнението на тази мярка ще бъде гарантирано чрез областните планове за развитие на горските територии, горскостопанските планове и програми, планове за управление на природни паркове, планове за управление на защитени територии и други, свързани с устойчивото управление и стопанисване на горските територии. По проект „Интегрирано, ориентирано към бъдещето управление на Европейските горски ландшафти“ INTEGRAL (2011-2015 г.) пилотно са разработени планове за управление на горите и горските територии на 3 общини – Велинград, Тетевен и Сърница. Обобщените резултати интегрират целите за опазване на биологичното и ландшафтното разнообразие при планирането и осъществяването на дейностите в горите. Има готовност за приложение на методологията на територията и на други общини. В практическото ръководство „Определяне, стопанисване и мониторинг на гори с висока консервационна стойност в България“ има предвидени мерки и изисквания за опазване на горите на ниво ландшафт. Конкретни изисквания са залегнали и в националния FSC стандарт за горска сертификация, който се очаква да влезе в сила в края на 2016 г. По проект „Да свържем опазването на природата с устойчивото развитие на селските райони“, реализиран от WWF Дунавско-Карпатска програма, България, е създадена мярка 15.1 от ПРСР 2014-2020, която засяга плащания за горски екологични ангажименти и включва дейности като: Поддържане на важни за биологичното разнообразие дървесни видове; Забрана за сеч в дерета с наклон по-голям от 25 %; Оставяне на защитни/буферни ивици гори с широчина не по-малко от 20 м на отстояние до 100 м около постоянните водни течения; Маркиране и запазване на най-малко 5 бр. живи дървета на хектар с диаметър над 30 см, важни за биоразнообразието и др. Мярката е в процес на разработване. Очаква се да стартира след 2016 г..
2.1.2. Разработване и прилагане на методики за систематично събиране, оценка, мониторинг и	- Въведена и функционираща система за събиране, оценка, мониторинг и обмен на данните за	МОС	МЗХ, МРРБ,	Изпълнението предстои. До този момент няма информация относно разработването на методика за мониторинг и оценка на биологичното разнообразие в горите. Такава

Дейности	Очаквани резултати	Отговорни инст.	Свързани инст.	Информация за хода на изпълнението на НСРГСРБ 2013-2020 и на СПРГС 2014-2023 г. *Отчетните данни се отнасят за периода 01.01.2013 г. - 31.12.2015 г. , освен ако е посочено друго
обмен на данни за биологичното разнообразие в горите.	наличното биологично разнообразие в горските територии.	В	ИАГ, Общини, собственици на гори, НПО	предстои да бъде разработена в рамките на Международна кооперативна програма „Гори“ (МКП Гори), която се изпълнява във връзка с Конвенцията за трансграничен пренос на замърсители на атмосферния въздух на далечни разстояния и под егидата на ИКЕ на ООН. Изготвянето на методиката за мониторинг и оценка на биологичното разнообразие в горските екосистеми (ГЕС) е в съответствие с разширяването на обхвата от дейности, изпълнявани от МКП Гори, заложено за постигане на основните цели на Стратегията на програмата за периода 2016-2023 г. След одобрението и приемането програмата следва да влезе в Ръководството за изпълнение на МКП Гори и да бъде внедрена в националните програми за мониторинг на страните-участнички. Участник в МКП Гори от страна на България е ИАОС, която е и национален координационен център. В практическото ръководство „Определяне, стопанисване и мониторинг на гори с висока консервационна стойност в България“ са предвидени мерки за мониторинг на биологичното разнообразие в горите. Всички сертифицирани по FSC ДЛС и ДГС имат разработени подробни доклади за горите с висока консервационна стойност, в които са включени мерки за мониторинг за конкретните видове, разпространени на тяхна територия.
2.1.3. Изготвяне на нормативни изисквания за измерването и управлението на ландшафтният модел.	- Изготвени подзаконови изисквания за измерване и управление на ландшафтният модел.	Отг. - МОСВ/ Св. - МРРБ, МЗХ, ИАГ, ДА „Геодезия картография и кадастър“, общини, НПО, собственици		Изпълнява се частично. Управлението и опазването на ландшафта се осигуряват чрез прилагане на съответните текстове от Закона за защитените територии, Закона за устройство на териториите, Закона за горите и Закона за биологичното разнообразие. В Закона за биологичното разнообразие (ЗБР) има разписани текстове, предвиждащи мерки за опазване на елементите на ландшафта. Поради това не са предприети действия по подготовка и изготвяне на подзаконови изисквания за измерване и управление на ландшафтният модел. Работната група изрази становището, че дейностите по управление на ландшафтният модел се изпълняват в рамките на съществуващата нормативна уредба и в резултат на това прие оценката, че: дейността се изпълнява. Във връзка с това предлага Дейност 2.2.2. да се формулира: “Подобряване на управлението на ландшафтният модел.”
2.1.4. Разработване и приемане на планове за управление на защитени зони от Натура 2000 с преобладаваща горска площ.	- Подобро състояние на горските местообитания, попадащи в рамките на НЕМ Натура 2000.	МОС В	МЗХ, ИАГ Общини, собственици на гори, НПО. ОПОС, други европейски и международни	Изпълнява се. Очакваните резултати се постигат. Приети със заповед на министъра на околната среда и водите са 6 плана за управление на защитени зони. С преобладаващи горски площи е защитена зона BG0002090 „Берковица“ с План за управление, утвърден със Заповед № РД-45/26.01.2016 г. на министъра на околната среда и водите (ДВ бр. 12/02.02.2016 г.). Информация за плана за управление за защитената зона може да се намери на http://www.moew.government.bg/?show=top&cid=176 По реализиран от WWF Дунавско-Карпатска програма, България, проект “Повишаване ефективността на Коалиция за климата – България (ККБ), чрез

Дейности	Очаквани резултати	Отговорни инст.	Свързани инст.	Информация за хода на изпълнението на НСРГСРБ 2013-2020 и на СПРГС 2014-2023 г. *Отчетните данни се отнасят за периода 01.01.2013 г. - 31.12.2015 г. , освен ако е посочено друго
			програм и	увеличаване на капацитета и създаване на нови партньорства с бизнеса. Влияние и въздействие на местните и национални политики", е разработено предложение за промяна на двете наредби за изготвяне на планове за управление на защитените зони и защитените територии, като предстои съвсем скоро да бъде иницирирана тяхната промяна. Предстоящият процес за тяхната актуализация и нови мерки към всички бъдещи планове за управление залагат основно мерки за адаптация към климатичните промени. Досега това не се изисква от двете наредби.
2.1.5. Въвеждане и прилагане на изисквания за инвентаризация и опазване на мъртвата дървесина като важен компонент на горските екосистеми.	- Включени в съответните подзаконови актове изисквания за инвентаризация и опазване на мъртвата дървесина в горите, съобразно с принципите за защита на горите.	МЗХ	ИАГ, ДГП, общини, собственици на гори, НПО	Изпълнява се. Очакваните резултати се постигат. В Наредбата за инвентаризация и планиране в горските територии е регламентирано проучването и определяне на количеството на мъртва дървесина и биотопни дървета по методика, одобрена от изпълнителния директор на ИАГ. - В рамките на изпълнението на проект на ИАГ по програма LIFE+ на ЕС, през периода 2014-2016 се тестват в практиката различни методи за инвентаризация на мъртвата дървесина с цел изготвяне на методика и представянето ѝ за одобрение. - През 2015 г. е извършена промяна на Наредба № 8/2011 г. за сечите в горите, вписани са нови текстове, с които са дефинирани биотопните дървета, отпаднало е „санитарно прочистване“. WWF Дунавско-Карпатска програма, България, и БДЗП се включиха в процеса по изготвяне и промени на Наредбата за инвентаризация и Наредбата за сечите в горите с конкретни предложения, позиции и становища. Конкретни изисквания за наличието на мъртва дървесина в сертифицираните гори са отразени в Националния FSC стандарт за България. Стандартът предстои да влезе в сила в края на 2016 г.
2.1.6. Въвеждане и прилагане на специални режими на стопанисване на съответните горски територии, включително запазване на острови на старостта, отличаващи се с високо консервационно значение, свързани с опазването на застрашените растителни и животински видове.	- Разработени и проведени специални режими на стопанисване на съответните горски територии, включително запазване на острови на старостта, отличаващи се с високо консервационно значение, свързани с опазване на застрашените растителни и животински видове.	МЗХ	ИАГ, МОСВ, ДП, НП, ПП, общини и други собственици на гори, НПО	Изпълнява се частично Със Заповед № РД 49-421 от 04.11.2016 г. на министъра на земеделието и храните са обявени горите във фаза на старост. Първи текущ отчет по изпълнението на Третия НПОДК: Сектор Земеползване, ПРИОРИТЕТНА ОС 2: СЪХРАНЕНИЕ НА ЗАПАСИТЕ ОТ ВЪГЛЕРОД В ГОРИТЕ; Мерки с косвен ефект върху намалението на емисии на ПГ - мярка ПОДПОМАГАНЕ ОПАЗВАНЕТО И ПОДДЪРЖАНЕТО НА ГОРИ С ВИСОКА КОНСЕРВАЦИОННА СТОЙНОСТ И ЕКСТЕНЗИВЕН ПОДХОД ПРИ ТЯХНОТО ПОЛЗВАНЕ: Дирекция НСЗП към МОСВ предвижда да направи предложение до ПУДООС за финасиране на проект „Разработване и прилагане на национална методика за определяне, управление и мониторинг на горски територии с висока консервационна стойност“. Разработването на методиката ще позволи териториалното определяне на тези гори и ще бъдат определени стандарти и норми за тяхното стопанисване. В държавните горски територии протича процес на горска сертификация по FSC, в рамките на която се определят горите с висока консервационна

Дейности	Очаквани резултати	Отговорни инст.	Свързани инст.	Информация за хода на изпълнението на НСРГСРБ 2013-2020 и на СПРГС 2014-2023 г. *Отчетните данни се отнасят за периода 01.01.2013 г. - 31.12.2015 г. , освен ако е посочено друго
				стойност и се предвиждат мерки и дейности, съгласно стандарта по сертификация за тяхното определяне и устойчиво управление. Не са разработени и проведени специални режими на стопанисване на съответните горски територии, включително запазване на острови на старостта, отличаващи се с високо консервационно значение, свързани с опазване на застрашените растителни и животински видове.
2.1.7. Въвеждане и прилагане на мерки за борба с инвазивни видове в горското стопанство.	- Проведени мерки за борба срещу навлизането и разпространението инвазивните видове в горските територии.	МЗХ	ИАГ, МОСВ, ИАОС, РИОС, НПО, общини и други собственици на гори, НПО	Изпълнява се. Очакваните резултати се постигат. Първи текущ отчет по изпълнението на Третия НПДИК: В рамките на Финансовия механизъм на Европейското икономическо пространство 2009-2014 г. се разработват два проекта, свързани с инвазивните чужди видове: (1.) „Мрежата за инвазивни чужди видове в Югоизточна Европа – средство в подкрепа на управлението на чужди видове в България (ESENIAS-TOOLS) с водеща организация ИБЕИ-БАН и (2.) проект „Подобряване на Информационната система към Националната система за мониторинг на биологичното разнообразие (IBBIS)“ с основен бенефициент ИАОС, чиято цел е създаване на модул за събиране на данни и оценка на риска от инвазивните чужди видове в България. - С финансиране по ОПОС в ДПП „Рилски манастир“ са извършени дейности, свързани с ограничаване разпространението и негативното влияние на инвазивния вид зановец (<i>Chamaecytisus</i> sp.) и възможности за неговото намаляване на територията на парка. - В ДПП „Странджа“ са проведени дейности по ограничаване разпространението на инвазивни растителни видове - изсечени или изкоренени са 7,1 ха, покрити с аморфа и айлант и са залесени с местни видове, на местата, където е необходимо. На територията на ПП „Българка“ и ПП „Витоша“ с финансиране със средства от ЕС също са предприети реални действия за премахване на инвазивни видове. Като част от Проект „Възстановяване и опазване на алувиални гори от хабитат *91E0 в защитени зони по НАТУРА 2000 и моделни територии в България“ LIFE13 NATBG000801 се прилагат мерки за премахване на инвазивни видове в 2 защитени зони „Мартен Ряхово“ и „Река Марица“ чрез прилагане на елементи от Заарландския метод. Методът е приложен върху 22 ха. В рамките на отчетния период завърши проект LIFE08 NAT/BG/000281 „Опазване и възстановяване на 11 типа природни местообитания край реки и влажни зони в 10 Натура 2000 места в българските гори“, координиран от ИАГ съвместно с WWF Дунавско-Карпатска програма, България. 59.38 ха, инвазивни видове японска райнуртия, акация и аморфа, бяха премахнати от ПП Персина, Русенски Лом, Златни пясъци и Българка.
2.1.8. Защита на горските екосистеми от вредители и болести чрез: - осигуряване на ефективен лесопатологичен мониторинг	Поддържане на здравето и жизнеността на горските екосистеми Индикатори за изпълнение: Редовен мониторинг;	ИАГ	МЗХ, ЛЗС, ИГ-БАН, ЛТУ, ДГП,	Изпълнява се. Очакваните резултати се постигат. През периода 2013-2015 г. здравословното състояние на горите е добро. Намалени са площите, върху които е проведена борба с болестите и вредителите по горскодървесните видове: от 5 142 ха през 2013 г. на 3 463 ха през 2015 г. Приложените продукти за растителна защита показват по-висока

Дейности	Очаквани резултати	Отговорни инст.	Свързани инст.	Информация за хода на изпълнението на НСРГСРБ 2013-2020 и на СПРГС 2014-2023 г. *Отчетните данни се отнасят за периода 01.01.2013 г. - 31.12.2015 г. , освен ако е посочено друго
на вредителите и болестите в горите, в т.ч. на проникването на инвазивни видове насекоми вредители и патогени. - контрол на икономически значимите вредители и болести;	Намаляване на % засегнати горски територии; Увеличена смъртност на вредители - %; Проведени лесозащитни дейности (авиоборба, наземна химична борба, механична борба) – 10 000 ха; Проведени санитарни сечи – 30 000 ха;		общини и други недържавни собственици на ГТ и ГС субекти	смъртност на вредителите - от 85-87 % на 99%. Авиоборбата се провежда приоритетно с безвредни за околната среда продукти за растителна защита. Проведено национално съвещание и публикувани (02.03.2016 г.) „Лесовъдски указания за стопанисването на изкуствено създадените култури с преобладаващо участие на бял бор, извън неговия естествен ареал”
Марка 2.2. Развитие на мрежата от защитени територии, включително и чрез разширяване на действието на финансовите механизми за подобряване на управлението на горите в защитените зони от Натура 2000 - Изпълнява се. Очакваните резултати се постигат.				
2.2.1. Развитие на мрежата от национални защитени територии по ЗЗТ, основаващо се на анализи на ефективността на дейностите по опазване на биологичното разнообразие.	- Оптимизирана мрежа от национални защитени територии по ЗЗТ.	МОСВ	МЗХ, ИАГ, НЕМ Натура 2000, ДПП, НП,, общини, други собственици на гори, НПО	Изпълнява се. Очакваните резултати се постигат. По данни на МОСВ по-голямата част от защитените територии са включени в мрежата Натура 2000, което потвърждава тяхното природозащитно значение и приноса им за опазването на биоразнообразието. В края на 2013 г. мрежата Натура 2000 покрива 4 053 941,44 ха от територията на България, трето място в ЕС след Словения (35.52%) и Хърватска (34.80%). В мрежата са включени 119 защитени зони за птиците (около 22.7% от територията на страната) и 233 защитени зони за местообитанията (около 30% от територията на страната). Общият брой на защитените зони е 339 (13 зони по двете Директиви имат общи граници). В края на 2015 г. мрежата Натура 2000 покрива 4 105 320 ха от територията на България. В мрежата са включени 119 защитени зони за птиците (2 578 150 ха, около 22.7% от територията на страната) и 234 защитени зони за местообитанията (3 574 687 ха, около 30% от територията на страната). Общият брой на защитените зони е 340 (13 зони, обявени по двете Директиви, имат общи граници) - обявена е допълнително една защитена зона за местообитанията (BG 0000635 „Девненски хълмове” РМС 223/24.04.2014 ДВ бр. 37/2014) и общата площ на защитените зони е увеличена с 51 378,56 ха. Защитени територии Към края на 2013 г. в Република България има 1 009 защитени територии (584 587,1 ха), от които 55 резервата (77 064,9 ха), 35 поддържани резервата (4 520,9 ха), 3 национални парка (150 362,3 ха), 11 природни парка (256 441,4 ха), 561 защитени местности (79 353,4 ха) и 344 природни забележителности (16 844,2 ха). Към края на 2015 г. съответно са: 1 012 защитени територии (584 530,0 ха), от които 55 резервата (77 068,5 ха), 35 поддържани резервата (4 520,3 ха), 3 национални парка (150 362,3 ха), 11 природни парка (256 441,4 ха), 564 защитени местности (79 303,4ха) и 344 бр. природни забележителности (16 834,1 ха). През периода началото на 2014 - края на 2015 г. са обявени 5 бр. защитени местности и 1 бр. природни забележителности и са заличени 2 бр. защитени местности и 1 брой природни забележителности. Общата площ на защитените територии е намаляла с 57.1 ха.

Дейности	Очаквани резултати	Отговорни инст.	Свързани инст.	Информация за хода на изпълнението на НСРГСРБ 2013-2020 и на СПРГС 2014-2023 г. *Отчетните данни се отнасят за периода 01.01.2013 г. - 31.12.2015 г. , освен ако е посочено друго
2.2.2. Разработване на мерки за подобряване на свързаността между защитените територии	- Подобрена свързаност между защитените територии.			Съгласно Отчета на изпълнението на мерките, заложиени в Плана за действие за изпълнението на НПР: България 2020 за периода 2015–2017 г. от Тригодишния план за действие за изпълнението на Национална програма за развитие „БЪЛГАРИЯ 2020“ в периода 2016-2018 г. по подприоритет 3.5 Създаване на условия за опазване и подобряване на околната среда в регионите, адаптиране към настъпващите климатични промени, устойчиво и ефективно използване на природните ресурси през отчетния период броят и площта на защитените територии са се увеличили, като към момента броят на защитените територии в България е нараснал до 1013, с обща площ 584 493,8 ха или 5,26 % от територията на страната. Изпълнява се. Очакваните резултати се постигат. Становището на МОСВ е, че кохерентността между защитените зони от Натура 2000 се обезпечава от: - специалното национално законодателство и в частност от ЗБР, - процедурите по оценка за съвместимост с предмета и целите на защитените зони, на която се подлагат всички инвестиционни предложения, планове, програми и проекти (ИП/ППП). Поради това не се предвижда през периода до 2020 г. разработването на мерки за подобряване на свързаността между защитените територии. Като част от Проект „Възстановяване и опазване на алувиални гори от хабитат *91E0 в защитени зони по НАТУРА 2000 и моделни територии в България“ LIFE13 NATBG000801 е направен анализ на свързаността на 33 „Река Марица“ с 4 съседни защитени зони. Допълнителна информация е налична на уебсайта на WWF Дунавско-Карпатска програма, България. Работната група изрази становище, че дейностите по подобряване на свързаността между защитените територии се изпълняват и дейност 2.2.2. може да се формулира така: „Осигуряване и подобряване на свързаността между защитените територии.“
2.2.3. Създаване на нови възможности за генериране на алтернативни приходи за защитените територии на базата на предоставяните от тях услуги чрез регламентирането им в подзаконовата нормативна база.	- Въведена концепция за екосистемни услуги и тяхното устойчиво и социално поносимо управление; разработени и функциониращи схеми за възмездно ползване на обществени екосистемни услуги от горските територии. - Подобрено финансиране на ЗТ в резултат на оползотворяване на възможностите за генериране на алтернативни приходи от предоставяните от тях услуги.	МЗХ	МОС, ИАГ, НЕМ Натура 2000, ДПП, НП, общини, други собственици на	Изпълнява се. Очакваните резултати се постигат. В процес на разработка е проект на Наредба на Министерския съвет, регламентираща условията и реда за заплащане и разпределяне на обезщетенията за ползване на екосистемни ползи от горски територии по реда на чл. 249, ал. 8 от Закона за горите. По проект, стартиран през септември 2015 г., изпълняван от МОСВ по програма BG-03 на Европейско икономическо пространство, се извършва картиране на 9-те типа екосистеми в България и количествена оценка на екосистемните услуги, предоставяни от тях. Крайният срок на проекта е април 2017 г. Реализация на два конкретни проекта: в ПП „Персина“ и ПП „Русенски Лом“ в рамките на проект „Насърчаване на схеми за устойчиво развитие и финансиране на екологични услуги в басейна на река Дунав“, финансиран от GEF, и в рамките на проект „Да свържем опазването на природата с устойчивото

Дейности	Очаквани резултати	Отговорни инст.	Свързани инст.	Информация за хода на изпълнението на НСРГСРБ 2013-2020 и на СПРГС 2014-2023 г. *Отчетните данни се отнасят за периода 01.01.2013 г. - 31.12.2015 г. , освен ако е посочено друго
			гори, НПО	развитие на селските райони", финансиран по Българо-Швейцарската програма, на територията на ПП „Врачански Балкан“ и ПП „Българка“. Постигат се резултати по проекта „Да свържем опазването на природата с устойчивото развитие на селските райони“, финансиран по Българо-Швейцарската програма, изпълняван от WWF Дунавско-Карпатска програма, България, на територията на ПП „Врачански Балкан“ и ПП „Българка“.
2.2.4. Подобряване на нивото на професионална квалификация на персонала в институциите от горския сектор по опазване на биологичното разнообразие.	- Подобен административен капацитет за управление на защитените територии и защитените зони от НЕМ Натура 2000.	МОСВ	ИАГ, МОСВ	Изпълнява се. Очакваните резултати се постигат. Дирекция „Национална служба за защита на природата“ в МОСВ всяка година провежда специализирано обучение на регионалните структури с цел повишаване на професионалния капацитет. ИАГ провежда обучения, свързани с устойчивото управление на горите от НЕМ Натура 2000”. Асоциацията на парковете в България всяка година извършва обучение за експертите, ангажирани с управлението и опазването на защитените територии и зони. В периода 2014-2016 г. с подкрепата на WWF Дунавско-Карпатска програма, България, са проведени обучения в 13 горски стопанства, като са обучени над 250 служители от системата на горите. Провеждани са обучения в ДГС Триград, Смилян, Осогово, Говежда, Берковица, Пловдив, Асеновград, Карлово, Клисурса, Хисар, Първомай, ДЛС Кормисош и Тракия.
Марка 2.3. Поддържане и развитие на системата за запазване на горските генетични ресурси - Изпълнява се. Очакваните резултати се постигат.				
2.3.1. Развитие на системата „ <i>ex-situ</i> “ за съхраняване на генетичното разнообразие и изграждане на система от действия за опазване на местния генофонд.	- Подобрена селекционна структура и качество на горските репродуктивни материали; - Подобен контрол и търговия с горски репродуктивни материали, създадена „генна банка“ за семена.	ИАГ /ГСС	МЗХ/ ДГП	Изпълнява се. Очакваните резултати се постигат. Национален списък на одобрените базови източници на горски репродуктивни материали (ГРМ) се изпраща всяка година до 31 януари в Европейската комисия в съответствие с Директива 1999/105 ЕО и Наредба № 21 от 12.11.2012 г. Извършени са проверки по състоянието на 3397 бр. базови източници (БИ) с обща площ 29322,1 ха, в т.ч.: 2013 г. – 1256 бр., с площ 9639,3 ха; 2014 г. – 837 бр., с площ 7764,6 ха; 2015 г. – 1304 бр., с площ 11918,2 ха. Проверени са: 4013,4 ха маркирани и проведени селекционни сечи в базови източници; 2013 г. – 1437,6 ха; 2014 г.- 1150,9 ха; 2015 г.- 1424,9 ха Проектозакон за ратификация на Протокола от Нагоя за достъпа до генетични ресурси и справедливата и равнопоставена подялба на ползите, произтичащи от тяхното използване (подготвен от МОСВ и одобрен от МС) е предложен за ратификация на Народното събрание. Чл. 66, ал. 6 от ЗБР (Съгласно чл. 6 от Протокола от Нагоя) предвижда създаването на наредба, подробно указваща условията и реда за предоставяне на достъп до ГРМ. Експерти от МОСВ работят по създаването на проект на наредбата. По проект LIFE+2010 на ЕК в разсадника в с. Локорско - ТП „ДГС София“, е изградена генна банка с две хладилни камери. Изготвени са правила за

Дейности	Очаквани резултати	Отговорни инст.	Свързани инст.	Информация за хода на изпълнението на НСРГСРБ 2013-2020 и на СПРГС 2014-2023 г. *Отчетните данни се отнасят за периода 01.01.2013 г. - 31.12.2015 г. , освен ако е посочено друго
----------	--------------------	-----------------	----------------	--

				дейността на създадената генна банка. За 26 горскодървесни вида има изградена система за опазване на генетичното разнообразие. По информация от WWF Дунавско-Карпатска програма, България, в рамките на завършили през отчетния период проект LIFE08 NAT/BG/000281 „Опазване и възстановяване на 11 типа природни местообитания край реки и влажни зони в 10 Натура 2000 места в българските гори“ на територията на тополово стопанство бе създаден маточник от черна топола и бяла върба с местен произход на площ от 20 дка.
2.3.2. Разширяване и поддържане на горската семепроизводствена база.				Изпълнява се. Очакваните резултати се постигат. Горската семепроизводствена база се поддържа и разширява: - Регистрирани са 143 бр. нови базови източници (БИ) с обща площ 512,6 ха. 2013 г. – 89 бр., с площ 164,5ха; 2014 г. – 44 бр., с площ 298,2 ха; 2015 г. – 10 бр., с площ 49,9 ха; През 2015г. са изградени 4 вегетативни семепроизводствени градини с обща площ 7,3 ха; - Актуализирана е горската семепроизводствена база в 51 бр. ТП ДГС/ДЛС; 2013 г. – 19 бр.; 2014 г. – 18 бр.; 2015 г. – 14 бр.; - Издадени са 557 бр. основни сертификати за идентификация на партиди горски репродуктивни материали с оглед контрол на произхода, движението и търговията с тях; 2013 г. – 156 бр.; 2014 г. – 164 бр.; 2015 г. – 237 бр.
2.3.3. Производство на необходимите семена за формиране на семенните колекции от най-ценни дървесни видове за съхранение на горските генетични ресурси.				Изпълнява се. Очакваните резултати се постигат. - Събрани и съхранени в генната банка са: 63, 905 кг семена в 66 партиди от 22 дървесни вида. - Изготвени са правила за работа на създадената генна банка.
2.3.4. Извършване на генетична оценка на горските семенни бази и съхранение на генетичния фонд.	Подобрени възможности за установяване на генетичните качества на семената от одобрените и регистрирани източници от горската семепроизводствена база чрез извършване на изoenзимен анализ.			Изпълнява се. Очакваните резултати се постигат. Оборудвана е лаборатория за извършване на изoenзимни анализи. В ПП „Врачански Балкан“ са проведени изследвания за изучаване на метода и изготвяне на протокол за работа с два дървесни вида - дребнолистна липа (<i>Tilia cordata</i> L.) и черен бор (<i>Pinus nigra</i>). Проучени са местообитания на 9 вида растения. В ПП „Странджа“ е извършено възстановяване на защитено местообитание „Синя хвойна“, залесени са 2 декара за разширяване на естествената популация. Създаден е Специализиран разсадник в м. Качул, за редки и защитени видове с обща площ 12 декара. Изграден е маточник за десет броя храсти, вписани в Червената книга – пирен, калуна, чашковидна звъника, странджанска боровинка, тис, странджанско съпунче и др.

Дейности	Очаквани резултати	Отговорни инст.	Свързани инст.	Информация за хода на изпълнението на НСРГСРБ 2013-2020 и на СПРГС 2014-2023 г. *Отчетните данни се отнасят за периода 01.01.2013 г. - 31.12.2015 г. , освен ако е посочено друго
----------	--------------------	-----------------	----------------	--

Мярка 2.4. Подобряване и увеличаване на популациите на дивеча и рибата за опазване на биологичното разнообразие и устойчиво развитие на горските Екосистеми - Очакваните резултати се постигат.

2.4.1. Разработване, приемане и изпълнение на Национална стратегия за развитие на ловното стопанство.	- Разработена и приета Национална стратегия за развитие на ловното стопанство;	ИАГ	МЗХ, НПО, ЛТУ, ИГ, НСЛР СЛРБ, заинте ресова ни страни, НПО, браншо ви органи зации	Изпълнява се. Очакваните резултати се постигат. Разработен е вариант на Национална стратегия за развитие на ловното стопанство, който предстои да бъде актуализиран
2.4.2. Актуализация на законовата и подзаконовата нормативна уредба в областта на ловното стопанство.	- Актуализирана законова и подзаконова нормативна уредба в областта на ловното стопанство;			Изпълнява се. Очакваните резултати се постигат. Разработен, одобрен от МЗХ и внесен от Министерския съвет в Народното събрание е проект на Закон за изменение и допълнение на Закона за лова и опазване на дивеча.
2.4.3. Подобряване на капацитета и координацията между всички заинтересовани страни в областта на ловното стопанство за опазване, подобряване и увеличаване на популациите на дивеча и рибата.	- Увеличен капацитет и подобрена координация на всички заинтересовани страни в областта на ловното стопанство;			Изпълнява се. Очакваните резултати се постигат. - Проведени заседания на Ловния съвет: 2013 г. - 5 бр., 2014 г. - 4 бр., 2015 г. - 4 бр. - Участие в национални и международни ловни изложения. - Постоянна методологична помощ в работата на ловно-рибарските сдружения и ловните дружинки по спазване на ЗЛОД и ППЗЛОД. - Проверки на изпълнението на ЛСМ в отдадените ЛСР и ТП ДЛС, партньори по договори за съвместна дейност. - Лесотехническият университет допринася за увеличаване на капацитета чрез подготовка и усъвършенстване на кадри в областта на ловното стопанство чрез обучение на студенти, курсове за квалификация, курсове за подборен лов и ловни водачи и др. Катедрата осъществява и научно-изследователска дейност.

Дейности	Очаквани резултати	Отговорни инст.	Свързани инст.	Информация за хода на изпълнението на НСРГСРБ 2013-2020 и на СПРГС 2014-2023 г. *Отчетните данни се отнасят за периода 01.01.2013 г. - 31.12.2015 г. , освен ако е посочено друго
2.4.4. Увеличаване и разнообразяване на дивечовите и рибни ресурси, в т.ч чрез генетична селекция, интродукция и други.	- Увеличени и разнообразени дивечови и рибни ресурси;			Изпълнява се. Очакваните резултати се постигат. Ежегодно изпълнение на програми на основание чл. 52, ал. 2 и 3 от ППЗЛОД за разселване на едър и дребен местен дивеч, както и на фермерно отгледан дивеч. През периода 2013-2015 г. е постигнато увеличение на дивечовите запаси. Използваните за сравнение обобщени данни за дивечовите и рибни ресурси и промените в тях през периода са от годишните доклади за дейността на ИАГ (за 2014, 2015 г.), от НСИ, а за рибните и от ИАРА. В рамките на проект LIFE12 NAT/BG/001011 „Опазване и възстановяване на Натура 2000, изпълняван от WWF Дунавско-Карпатска програма, България. съвместно с ДПП „Русенски Лом“, бяха възстановени видовете риби балкански щипок и главоч в две реки в природен парк Българка в техния ареал, тъй като те нямат възможност да се възстановят по естествен път.
Приоритет 3 Повишаване на жизнеността и конкурентоспособността на горския сектор Мярка 3.1. Осигуряване на устойчиво планиране на дейностите в горските територии - Изпълнява се. Очакваните резултати се постигат.				
3.1.1. Усъвършенстване на подзаконовата база за инвентаризация на горските територии и горското планиране.	- Разработена и приета Наредба за инвентаризация на горските територии и горско планиране; отразяваща и целите за опазване на биологичното и ландшафтното разнообразие.	ИАГ	МЗХ, МОСВ, МРРБ, АОГ, НС СНГ „Горов ладеле ц“ НПО, ЛТУ, ИГ при БАН	Изпълнява се. Очакваните резултати се постигат. - Приета е Наредба № 18 от 7 октомври 2015 г. за инвентаризация и планиране в горските територии, обн. ДВ, бр.82 от 23.10.2015 г. - В процес на одобряване е проект на Наредба за съдържанието на изработване на горскостопанска карта по чл. 13, ал. 13 от ЗГ - Одобрена е методика за осъществяване на текущ контрол по изпълнението на инвентаризацията съгласно чл. 36, ал. 1 от Наредба № 18 за инвентаризация и планиране на горските територии - Заповед на Изпълнителния директор на ИАГ рег. № 780/29.06.2016 г. Цялостното изпълнение на тази дейност е в зависимост и от изпълнението на разпоредбите на чл. 7 от ЗГ, който изисква организирането на горските територии на страната в „горски териториални единици“. Широк кръг заинтересовани страни взеха участие в разработването на горепосочените наредби.
3.1.2. Въвеждане и изпълнение на НСРГСРБ 2013-2020 г., Националната стратегия за развитие на ловното стопанство 2013-2028 г., СПРГСРБ 2013-2022 г. и на областните планове за развитие на горските територии.	- Разработени и приети от съответните органи национални и регионални стратегически документи за развитие на горското и ловното стопанство.			Изпълнява се. Очакваните резултати се постигат. - НСРГСРБ 2013-2020 г. е приета на заседание на Министерски съвет от 27.11.2013 година; - Разработен е вариант на Национална стратегия за развитие на ловното стопанство, който предстои да бъде актуализиран. - СПРГСРБ 2014-2023 г. е одобрен през м. август 2014 г. от министъра на земеделието и храните; - Предстои да се възложи изработването на областни планове за управление на горските територии (пилотно прилагане в Берковица и Вършец, виж 3.1.7)

Дейности	Очаквани резултати	Отговорни инст.	Свързани инст.	Информация за хода на изпълнението на НСРГСРБ 2013-2020 и на СПРГС 2014-2023 г. *Отчетните данни се отнасят за периода 01.01.2013 г. - 31.12.2015 г. , освен ако е посочено друго
3.1.3. Изграждане на цялостен горски кадастър, подобряване качеството на горските статистически данни и на информационното осигуряване на процесите, свързани с планирането и управлението на горските територии.	- Завършен и въведен цялостен горски кадастър;			Изпълнява се частично Във връзка с § 49 от ПЗР към ЗИД на ЗГ са създадени комисии на регионално ниво, които да изготвят списъци на имотите, които представляват естествени или изкуствено създадени насаждения, но не са отразени като такива в КВС или кадастралната карта и ще бъдат включени в картите по законово установения ред. Липсва единна горска информационна система, която да съдържа кадастралната (по собственици) информация едновременно с другата лесовъдска, горскостопанска, дърводобивна и други по подотдели.
3.1.4. Създаване на интегрирана национална, обществено достъпна електронна информационна система за горите и горския сектор.	- Създадена интегрирана национална, обществено достъпна електронна информационна система за горите и горския сектор; завършен горски кадастър, подобрено качество на горските статистически данни и на анализите и прогнозите за развитието на горския сектор.			Изпълнява се. Очакваните резултати се постигат. Създадена е общодостъпна актуална информация за горските територии във формат Zem 2.10, която е публикувана на сайта на ИАГ. Формата съдържа данни от инвентаризацията на всички горски територии по териториални единици Според АПБ предложеният формат е неизползваем от обикновените граждани. Все още липсват публични бази данни от горската статистика в ретроспекция, които могат да покажат дейността на лесовъдите за опазване и увеличаване на българската гора. През периода 2017- 2020 ИАГ ще продължи да развива и усъвършенства съществуващата информационна система за горите в посока на нейното интегриране и превръщане в национална обществено достъпна информационна система за горите. WWF Дунавско-Карпатска програма, България, създаде и поддържа GIS-платформа за горите в България с информация за отделите и подотделите в горските стопанства, идентифицираните стари гори, защитените територии, защитените зони от Натура 2000, граници на горски стопанства и др. http://gis.wwf.bg/forests/
3.1.5. Провеждане на Национална инвентаризация на горските територии.	- Проведена Национална инвентаризация на горските територии;	ИАГ	МЗХ, МОСВ, МРРБ, АОГ,НС СНГ „Горов ладеле ц“ НПО, ЛТУ, ИГ при БАН, НПО	Изпълнява се. Очакваните резултати се постигат. Подписано (през 2016 г.). Споразумение за предоставяне на консултантски услуги между МЗХ и МБВР за развитие на горския сектор чрез повишаване на капацитета на България за анализиране и използване на статистическа информация и документи, необходими за планиране на цели и дейности в горските територии, както и за мониторинга на тяхното изпълнение (Провеждане на Национална горска инвентаризация).
3.1.6. Въвеждане на система за идентификация на ключови компоненти на биологичното разнообразие и недървесните горски ресурси, мониторинг, обмен и публичност на информацията.	- Усъвършенствана подзаконова база, отразяваща и целите за опазване на биологичното и ландшафтното разнообразие.			Изпълнява се. Очакваните резултати се постигат. АПБ смята, че единствено изпълнението на дейност 3.1.4 би създавало здрава основа за изпълнението на 3.1.6 и посочва, че дейността не е изпълнена, тъй като касае нормативна база. Дирекциите на природните паркове разработват и прилагат методики за систематично събиране, оценка, мониторинг и обмен на данни за биологичното

Дейности	Очаквани резултати	Отговорни инст.	Свързани инст.	Информация за хода на изпълнението на НСРГСРБ 2013-2020 и на СПРГС 2014-2023 г. <i>*Отчетните данни се отнасят за периода 01.01.2013 г. - 31.12.2015 г. , освен ако е посочено друго</i>
3.1.7. Подобряване и развитие на механизмите за обществени консултации, в т.ч. създаване на нови форми за ефективно участие на неправителствените организации в процеса на планирането и прилагането на документите за национално, регионално и местно устойчиво управление на горските територии.	- Усъвършенствани оперативни и стратегически решения на всички нива в горския сектор; - Принос към по-доброто управление и контрол на държавните предприятия в горския сектор за ефективното използване на публични ресурси; - Принос към усъвършенстването на управлението и повишаване на ефективността на горския сектор.			разнообразие в горите. Определянето на консервационно значими видове растения и животни за мониторинг се извършва със съответния План за управление. Предстои определяне на начин на финансиране на тези дейности на ниво планиране и прилагане. Според WWF Дунавско- Карпатска програма, България, сертифицираните горски стопанства и тези в процес на сертификация следва да имат доклади, в които ключовите компоненти на биологичното разнообразие, както и други категории гори с висока консервационна стойност (ГВСК) са идентифицирани. В докладите трябва да са разработени и препоръки за мониторинг и опазване на съответните категории ГВСК. В някои от ДГС, ДЛС трябва да се подобрят качеството на докладите и публичността им, т. е. възможността да бъдат разгледани и коментирани от заинтересованите граждани. Изпълнява се. Очакваните резултати се постигат. В рамките на проект за интеграцията на екосистемните услуги и биоразнообразието в горските политики и в горското законодателство се разработва експериментално Областен план за развитие на горските територии за територията на общините Берковица и Вършец, като от 2017 г. ще започне и поетапно изработване на тези планове за цялата страна. Това става с подкрепата на проект PoliciES, реализиран от WWF Дунавско-Карпатската програма, България. Предстои отпечатването на издание за резултатите от процеса на изготвяне на областните планове. Според представеното от „Булпрофор“ становище НПО и другите заинтересовани страни имат място при обсъжданията по време на изработката на областните планове за развитие на горските територии. От „Булпрофор“ е изготвен наръчник за тяхното изработване и прилагане. Но при горскостопанското планиране това не е необходимо - зонирването, категоризацията и режимите вече са съгласувани и приети консенсусно от всички. На ниво прилагане на документите и в местното управление на горските територии контролът е занижен на всички нива, което се допуска от възприетия модел за управление на сектора. WWF Дунавско-Карпатската програма, България, разработи и издаде ръководство за участие на заинтересованите страни в процесите по горска сертификация. Ръководството е насочено както към самите стопанства, които се сертифицират или вече имат сертификат, така и към други заинтересовани страни: http://d2ouvy59p0dg6k.cloudfront.net/downloads/booklet_low_res.pdf
Мярка 3.2. Ефективно управление и устойчиво развитие на държавните предприятия по чл. 163 от ЗГ - Изпълнява се. Очакваните резултати се постигат				
3.2.1. Оценяване и оптимизиране на действащия модел за управление на горските територии – държавна собственост.	- Възприет, оценен и оптимизиран модел за управление на горските територии - държавна собственост.	МЗХ/ДГП,	ИАГ	Изпълнява се. Очакваните резултати се постигат. Въведеният със Закона за горите 2011 г. модел за управление на горските територии – държавна собственост, чрез създаването на шест държавни предприятия е работещ и ефективен, което е видно от отчетените

Дейности	Очаквани резултати	Отговорни инст.	Свързани инст.	Информация за хода на изпълнението на НСРГСРБ 2013-2020 и на СПРГС 2014-2023 г. *Отчетните данни се отнасят за периода 01.01.2013 г. - 31.12.2015 г. , освен ако е посочено друго
	- Диверсификация на приходите на държавните предприятия чрез разнообразяване на спектъра на извършваните дейности и предлаганите услуги. - Повишена производителност и ефективност на труда чрез модернизиране и осъвременяване на използваната техника и технологии.			положителни финансови резултати за 2015 г. в размер на общо 12 млн. лв. Увеличават се и инвестираните средства за горскостопански дейности за периода 2013 – 2015 г. от 17 млн. лв. на 27 млн. лв.. Залесените площи нарастват от 1 252,4 ха на 1 591,8 ха. Подпомагането на естественото възобновяване се увеличава от 3 499,1 ха на 4 864,9 ха. Проведените отгледни сечи без материален добив се увеличават от 3 134,4 ха на 4 542,3 ха. Ползването на дървесина се увеличава от 4,809 млн. куб. м на 5,144 млн. куб. м, в рамките на средногодишното ползване по горскостопанските планове. С оглед поддържане на горите в добро здравословно състояние усилията на предприятията са насочени и към приоритетното усвояване на дървесина, пострадала от биотични и абиотични фактори. Приходите от ползване на дървесина все още са основния източник на приходи на държавните предприятия, но се предприемат действия с цел диверсификацията им чрез разнообразяване на спектъра на извършваните дейности и предлаганите услуги. Данните са взети от годишните финансови отчети и доклади, изготвени от отдел ДГП, публикувани на сайта на Министерски съвет, а в обобщен вид - в Аграрните доклади за 2014 и 2015 г. Ежегодно се увеличават средствата, инвестирани в закупуването на нови транспортни средства и специализирана техника, използвани при дейността на предприятията и техните териториални поделения. С цел стимулиране конкурентоспособността и модернизацията на дърводобивните и дървопреработващите фирми са сключени първите дългосрочни договори за добив и за продажба на дървесина. По този начин се осигурява траен интерес на дърводобивните фирми за влагане на необходимите инвестиции в дейността им. През 2015 г. са проведени първите електронни търгове за продажба на дървесина - съвременен и прозрачен начин на продажба С оглед ограничаване на незаконните сечи и транспортирането на незаконно добита дървесина във всички държавни предприятия е въведено допълнително маркиране с пластини с уникален идентификационен номер на дървесината, добита от държавните горски територии преди нейното транспортиране. В изпълнение на мерките за увеличаване на контрола и проследимостта на транспортираната необработена дървесина от 2015 г. в държавните предприятия изцяло е внедрена електронна интернет базирана система за издаване на превозни билети в реално време.
3.2.2. Разработване и въвеждане на Национален план за развитие на горската инфраструктура, който да съдържа оценка на състоянието на сегашната горска пътна мрежа	- Подобрено състояние и гъстота на горскопътната мрежа и инфраструктура.	МЗХ	ИАГ, МРРБ, общински администрации и други собственици на гори	Изпълнението предстои Предстои изготвяне на план за развитие на горскопътната мрежа в горските територии – държавна собственост, предоставени за управление на държавните предприятия, за периода до 2020 г. През периода 2013-2016 г. - Построени нови горски автомобилни пътища: 99,3 км на стойност 24 529 хил. лева; - Рехабилитирани горски автомобилни пътища: 157,8 км на стойност 6112 хил. лева; - Проектиране на строителство на нови горски автомобилни пътища: 223,7 км на стойност 2 387 хил. лева.

Дейности	Очаквани резултати	Отговорни инст.	Свързани инст.	Информация за хода на изпълнението на НСРГСРБ 2013-2020 и на СПРГС 2014-2023 г. *Отчетните данни се отнасят за периода 01.01.2013 г. - 31.12.2015 г. , освен ако е посочено друго
----------	--------------------	-----------------	----------------	--

Мярка 3.3. Насърчаване сдружаването на собствениците на гори и оптимизиране на публично-частното партньорство в горския сектор - Не се изпълнява

3.3.1. Изготвяне на Национален план за развитие на недържавното горско стопанство.	- Разработен и приет Национален план за развитие на недържавното горско стопанство; - Привлечени инвестиции чрез предоставяне възможности за дългосрочно договаряне на правото за извършване на самостоятелни или съвместни горскостопански и ловностопански дейности в различни обекти.	МЗХ	ИАГ, АОГ, НССНГ „Горовладелец“, браншови организации, асоциации, НПО	Изпълнението предстои През периода декември 2013 - февруари 2014 г. от МЗХ, съвместно с ИАГ, АОГ, НССНГ „Горовладелец“, „Булпрофор“ и „WWF Дунавско-Карпатска програма, България“, е изготвено проектно предложение: „Разработване на Национален план за развитие на недържавното горско стопанство“ с цел последващо финансиране на конкретния проект с консултантска и финансова подкрепа от международни финансови институции. Дейността е отложена за по-късен етап с цел осигуряване на външно финансиране. ИАГ предвижда изготвянето на такъв план в периода 2017-2018 г.
3.3.2. Оценяване и оптимизиране на обхвата и възможностите за публично-частно партньорство за извършване на самостоятелни или съвместни горскостопански и ловностопански дейности в различни обекти в горските територии	- Проведени, успешно приключени процедури по предвидените по Закона за публично-частното партньорство и Закона за горите възможности за публично-частно партньорство в горските територии.	МЗХ	ИАГ, АОГ, НССНГ „Горовладелец“, браншови организации, асоциации, НПО	Липсата на съответните законови разпоредби към настоящия момент не позволява извършването на тази дейност.

Мярка 3. 4. Ефективно усвояване на средства от европейски и международни фондове и програми - Изпълнява се частично

3.4.1. Разработване и въвеждане на програма за подпомагане на собствениците на гори и на горския бизнес при кандидатстване по ПРСР 2014 - 2020 г.	- Разработена и въведена програма за подпомагане собствениците на гори и на горския бизнес при кандидатстване по ПРСР 2014 - 2020 г.;	МЗХ РСР, ДФ „Земеделие“	ИАГ, МОСВ, /ОПОС, браншови организации, НПО	Изпълнява се частично В ПРСР 2014-2020 г., одобрена от ЕК на 25.05.2015 г., се предвижда прилагането на две горски мерки Мярка 8 „Инвестиции в развитие на горските райони и подобряване на жизнеспособността на горите“ с бюджет 63 527 375 евро и Мярка 15 „Екологични услуги и услуги във връзка с климата в горското стопанство и опазване на горите“ с бюджет 8 750 000 евро. В процес на изготвяне са съответните наредби за прилагане на мерките.
--	---	-------------------------	---	--

Дейности	Очаквани резултати	Отгово рни инст.	Свърз ани инст.	Информация за хода на изпълнението на НСРГСРБ 2013-2020 и на СПРГС 2014-2023 г. *Отчетните данни се отнасят за периода 01.01.2013 г. - 31.12.2015 г. , освен ако е посочено друго
3.4.2. Разработване на предложения за включване на нови горски мерки, напр. по чл. 35 от Проекта на Регламента за развитие на селските региони на Европейския Парламент и Съвета на Европа - „Forest-environmental and climate services and forest conservation“.	- Навременна подготовка, повишен брой одобрени проекти и по-висока степен на реализация на проекти по горските мерки от ПРСР 2014-2020 г., ОПОС и по други европейски и международни фондове и програми с цел по-висока ефективност на усвояване.	МЗХ	ИАГ, МОСВ, МРРБ, други собственици на гори, браншови организации в горския сектор, НПО	Изпълнява се. Отложено стартиране (специално за т.нар. „горски мерки“), Голямо закъснение (още липсват) с разработката на наредбите за кандидатстване, неяснота за потенциалните бенефициенти. По тази дейност вече има назначена от МЗХ работна група, която следва да разработи наредбите до края на 2016 г. Очаква се тези мерки да бъдат отворени през 2017 г.
3.4.3. Изграждане и подобряване на административния капацитет на горската администрация, ДГП, собствениците на гори и горския бизнес за кандидатстване и работа по проекти, финансирани от европейски и международни фондове и програми.	- Повишен капацитет за ефективно ползване на програмите и фондовете на ЕС, вкл. за инвестиране в производствени линии за горската промишленост. - Осигурени финансови материално-технически и административни предпоставки за формиране на практически умения в съответствие с изискванията на пазара на труда; - Повишена ефективност, подобро стопанисване и устойчиво управление на недържавните гори; - Разработени и одобрени предложения за включване на нови горски мерки.			Изпълнява се частично - 2013 г. - одобрена Дългосрочна програма на ИАГ за повишаване усвояването на средства от европейските фондове за новия програмен период 2014-2020 г. и от други финансови инструменти. - 2016 г. одобрени от изпълнителния директор на ИАГ и приети Методически указания за работата на ИАГ и нейните структури по проекти с външно финансиране. - 2013-2016 г. ИАГ разработи и изпълни общо 8 проекта по ОПАК с цел повишаване на административния капацитет на държавната горска администрация.
Мярка 3.5. Насърчаване на заетостта и предприемачеството в горите и подобряване на качеството на професионалната квалификация на работната сила в горския сектор - изпълнява се частично				
3.5.1. Разработване и реализиране на програми за обучение на работещите в горския сектор; в т.ч. чрез система за обучение през цялата кариера.	Подобрени знания и умения на работната сила в горския сектор и създадени условия за по-добра адаптация към променящите се условия.	ИАГ	МЗХ, МОН, МТСП, ЛТУ, ИГ при БАН, браншови организации, представител и на горския бизнес.	Изпълнява се. Очакваните резултати се постигат През 2013 г. ИАГ разработи и прие Концепция за обучение, повишаване на квалификацията и преквалификация на работещите в горското стопанство в изпълнение на глава 15 от ЗГ. Ежегодно се изготвят и изпълняват Програми за развитие и обучение на кадрите в системата на ИАГ. През периода 2013 – 2015 г. са проведени общи и специализирани обучения и семинари. Проведени са от ИАГ обучения в рамките на изпълнението на международни проекти, проекти по структурни фондове на ЕС и проекти по оперативни - общо 22 обучения . В Лесотехническия университет функционира Център за продължаващо обучение (ЦПО), в който се обучават специалисти с висше образование, студенти и лица със средно образование в различни направления в т.ч. и в сферата на горското стопанство. Към ЦПО са организирани различни курсове,

Дейности	Очаквани резултати	Отговорни инст.	Свързани инст.	Информация за хода на изпълнението на НСРГСРБ 2013-2020 и на СПРГС 2014-2023 г. *Отчетните данни се отнасят за периода 01.01.2013 г. - 31.12.2015 г. , освен ако е посочено друго
			НПО,	като статистиката за броя на обучените специалисти в областта на горския сектор за периода 2013–2015 г. показва следното: за придобиване на правоспособност за работа с моторни триони и храсторези: 2013 г. – 298; 2014 – 269; 2015 – 383; обучение по специфични изисквания за директни доставки на малки количества месо от дивеч: 2013 г. – 132; 2014 – 228; 2015 – 134; курс по подборен отстрел: 2013 г. – 29; 2014 – 17; 2015 – 8; общ брой обучени специалисти: 2013 г. – 459; 2014 – 514; 2015 – 525; За периода 2013 – 2015 г. са проведени и успешно приключили и четири специализации към Катедра „Ловно стопанство“, както следва: 2013 – 2; 2014 – 1; 2015 – 1. Предлага се през 2017 г.: Да се насрочи Национално съвещание и да се набележат конкретни мерки, в т.ч. съставяне на Обща консенсусна (с предприемачите/дърводобива) Концепция и да се върви към създаване на специализиран национален център – предмет на публично частно партньорство, както вече е посочено по-горе (а също и в 3.5.3.). Като част от Проект „Възстановяване и опазване на алувиални гори от хабитат *91E0 в защитени зони по НАТУРА 2000 и моделни територии в България“ LIFE13 NATBG000801, изпълняван от WWF Дунавско-Карпатска програма, България, са проведени 2 теренни обучения. Едното в Северна България при р. Дунав, а другото в Унгария. Обученията са за обмяна на опит и споделяне на добри практики при създаването на крайречни гори. В обученията са участвали служители от системата на горите. В периода 2013 – 2016 WWF Дунавско-Карпатска програма, България, проведе обучения по горска сертификация на около 250 души от системата на горите.
3.5.2. Активно участие на представители на заинтересованите страни в горския сектор в процеса на актуализация на учебните планове и програми на ЛТУ за придобиване на професионална квалификация.	- Повишено ниво на заетост, особено в планинските и селските райони; - Развито публично-частно партньорство в областта на професионалното образование и обучение като средство за по-активно въвеждане на горския бизнес; - Осигурени финансови материално-технически и административни предпоставки за формиране на практически умения в съответствие с изискванията на пазара на труда; - Укрепени връзки между институциите за образование и горския бизнес;			Изпълнява се частично Участие на ИАГ в проект „Актуализиране на учебните програми на специалностите във Факултет „Стопанско управление“ на ЛТУ в съответствие с изискванията на пазара на труда – EDUCOMP“ по Оперативна програма „Развитие на човешките ресурси“. От 2012 г. факултетът по „Горско стопанство“ организира проучване на мнението на работодателите в сферата на горското стопанство за качеството на обучение по специалност „Горско стопанство“ чрез анкетен метод. През 2016 г. са представени 58 анкети от директори и служители на различни териториални поделения към МЗХ, които в момента се обработват. „Булпрофор“ предлага институционализиране на процеса, чрез създаване на „Национален център за обучение и квалификация за дейности в горското стопанство“, който съобразно Концепцията (3.5.1.) ще възложи /разработи сам и/или ще заимства подобни програми за обучения от Европейските си партньорски центрове. Според Асоциация „Български гори“ повишаването на производителността и конкурентоспособността не е постигнато в необходимата степен.

Дейности	Очаквани резултати	Отговорни инст.	Свързани инст.	Информация за хода на изпълнението на НСРГСРБ 2013-2020 и на СПРГС 2014-2023 г. *Отчетните данни се отнасят за периода 01.01.2013 г. - 31.12.2015 г. , освен ако е посочено друго
----------	--------------------	-----------------	----------------	--

	- Повишена производителност и конкурентоспособност на горския сектор.			
3.5.3. Създаване на Национален център за горски консултации (Forestry Extension Service) за консултиране и подпомагане при извършване на дейности в горите, вкл. обучение и повишаване на квалификацията, на собственици на недържавни гори, горски предприемачи, практикуващи лесовъди, оператори на горска техника и на работници.	Създаден Национален център за горски консултации (Forestry Extension Service).	ИАГ	МЗХ, МОН, МТСП, ЛТУ, ИГ при БАН, браншови организации, представители и на горския бизнес, НПО	Изпълнява се частично/изпълнението предстои Не е създаден Национален център за горски консултации. Направени са стъпки за създаването с партньорското участие на Европейския институт за горите ИАГ участва в проект на ЛТУ, финансиран от Фондация „Америка за България“ за Създаване на Служба за консултантски услуги в областта на биологичните ресурси (БИОРЕС)", в т.ч за горите и горските продукти, за околната среда и биоразнообразието. Основния предмет на дейност на предвидения център по т. 3.5.2. не може да е извършване на услуги, в т.ч. консултации, а обучение и повишаване на квалификацията на собственици на недържавни гори, горски предприемачи, практикуващи лесовъди, включително от държавните структури, оператори на горска техника и на работници. Обучаваните в часовете по практика могат да извършват услуги/консултации на недържавни собственици под надзора на обучителите. Такъв е подходът в Австрия (Горски център в Осиак, Каринтия, Австрия).
3.5.4. Изготвяне и въвеждане на програма за консултиране на собственици на недържавни гори и лица, регистрирани за упражняване на лесовъдска практика, за създаване на гори, мерки за предпазване на горските територии от природни бедствия и защита срещу ерозия.				Изпълнява се частично Проведени консултации на собственици, частни лесовъди и други заинтересовани лица по телефон, електронна поща, в приемната на МЗХ и при теренните проверки: за 2013 г. – над 170; за 2014 г. – над 400; за 2015 г. – над 630 (общо над 1200 бр. за трите години). Към Лесотехническия университет функционира Бюро за консултантски услуги в областта на биологичните ресурси – „БИОРЕС“. Бюрото е създадено в сътрудничество с Университета Орегон (САЩ) и с финансовата подкрепа на Фондация "Америка за България". (http://biorex.ltu.bg/bg/za-nas.html). За да се обсъди необходимо ли е изготвянето на такава програма, се предлага да бъде проведено национално съвещание за подобряване качеството на работната сила в горския сектор, по време на което да се обсъди и необходимостта от изготвяне и въвеждане на програма за консултиране на собственици на недържавни гори и лица, регистрирани за упражняване на лесовъдска практика, за създаване на гори, мерки за предпазване на горските територии от природни бедствия и защита срещу ерозия.

Дейности	Очаквани резултати	Отговорни инст.	Свързани инст.	Информация за хода на изпълнението на НСРГСРБ 2013-2020 и на СПРГС 2014-2023 г. *Отчетните данни се отнасят за периода 01.01.2013 г. - 31.12.2015 г. , освен ако е посочено друго
----------	--------------------	-----------------	----------------	--

Мярка 3.6. Развитие на научно-изследователските дейности и обвързването им с нуждите на горския бизнес - изпълнява се частично

	(Отнася се към мярката 3.6.) В периода 2013–2016 г. преподаватели от Лесотехническия университет са участвали и участват в разработването на следните научни и научно-приложни проекти, свързани с горското стопанство и горския бизнес: стопанисване - 20 проекта; горскостопанско планиране 24; екология, биоразнообразие и адаптиране към климатичните промени - 13; горска генетика - един; горската информация - два; горска икономика - един; лов и развитие на ловното стопанство - два научно-приложни проекта.			
3.6.1. Разширяване на взаимодействието между държавната горска администрация, предприятията в горския сектор и научно-образователните институции с цел постигане на по-високи икономически резултати чрез подобряване на трансфера на знания и иновации.	- Постигане на по-високи икономически резултати в сектора, основани на модернизирана материална база и оптимизирани технологични процеси, повишено производство и ефективност на производствения процес, увеличена заетост на работната сила.	МЗХ/ ДГП	МОН, ЛТУ, ИАГ	Изпълнява се частично Всяка година се приемат окончателни и междинни отчети по тематични задачи на Опитните станции от годишните планове - Координирана и организирана е работата на специализираните научни териториални звена; - Разработени, приети и публикувани в Държавен вестник са Устройствени правилници на Опитните станции; - Проведени са открита процедура за обществена поръчка по ЗОП с предмет: „Разработване на научно-приложни теми в 7 обособени позиции“ и на обществена поръчка по ЗОП с предмет: „Разработване на научно-приложни теми в 3 обособени позиции“; - Организирани и проведени са Експертни съвети (2013, 2014, 2015 г.) по научното обслужване за приемането на изпълнението на договори по научни теми, сключени по ЗОП със средства от бюджета на ИАГ; окончателни и междинни отчети по тематични задачи на Опитните станции от годишните планове и са приети и одобрени новите им годишни планове; - Организирано е участието на служители на ИАГ в дипломни защиты на бакалаври и магистри по горско стопанство в Лесотехническия Университет. - Проведени са Експертни съвети във връзка с разработване на методики, за нуждите на мярка 8 „Инвестиции в горски територии, развитие и подобряване жизнеспособността на горите“ от ПРСР 2014-2020 г. - В средното професионално образование по предложение на ИАГ и ЛТУ е утвърдена нова професия в Списъка на професиите за професионално образование и обучение по професия код 345120 „Икономист“, специалност 3451205 „Горско стопанство“ от професионално направление код 345 „Администрация и управление“ от Списъка на професиите за професионално образование и обучение. За подобряване на взаимодействието с образователните институции и повишаване компетентността и ефективността на кадрите в работния процес държавните горски предприятия традиционно сключват договори за обучение на студенти и за кандидат-инженерен стаж на студенти от специалност „Горско стопанство“ на ЛТУ София и за провеждане на производствена практика на ученици от средните професионални училища в Тетевен и Велинград. Недостатъчна връзка между научните изследвания и потребностите на горския бизнес.

Дейности	Очаквани резултати	Отговорни инст.	Свързани инст.	Информация за хода на изпълнението на НСРГСРБ 2013-2020 и на СПРГС 2014-2023 г. *Отчетните данни се отнасят за периода 01.01.2013 г. - 31.12.2015 г. , освен ако е посочено друго
3.6.2. Разработване и въвеждане на система за координиране развитието на научно-приложна дейност и обвързване на нуждите на практиката с научните разработки.	- Принос за разработване и въвеждане на проекти и програми за развитие на научно-приложна дейност в следните области: оползотворяване на дървесната биомаса, намаляване на парниковите емисии в атмосферата, адаптиране на горските екосистеми към промяната на климата, съхраняване и поддържането на биологичното и ландшафтното разнообразие в горските територии, в т.ч. създаване на методика за инвентаризация на биологичното разнообразие, сертификацията на горските територии и сертифицирането на горските предприемачи.	МЗХ	МЗХ, ДГП, ИАГ, МОН, ЛТУ, други заинтересовани страни – собственици на гори, представител и на горския бизнес, браншови организации, природозащитни НПО.	Изпълнява се частично От пролетта на 2015 г. специализираните териториални звена - опитни станции, са преобразувани като структури на държавните горски предприятия с цел по-доброто обвързване на научните постижения с нуждите на бизнеса ДГП: В СИДП е извършен Мониторинг на лесовъдските проблеми, с който да се съобразява изборът на научно-приложни теми, свързани с реални проблеми. В ЛТУ се разработват, защитени са и/или са в процес на защита докторски тези по стопанисване на високопланинските иглолистни гори, по буквите гори, за националната горска инвентаризация и екосистемните услуги, за микоризата в иглолистните гори, за горските природни местообитания на територията на НП „Централен Балкан“ и други. Необходимото задълбочаване на сътрудничеството в областта на научните изследвания и трансфера на знания и иновации може да се постигне чрез финансиране от страна на предприятията в горския сектор на дисертации, дипломни работи, научни и научно-приложни разработки, свързани с актуални дейности и проблеми.
3.6.3. Насърчаване участието на горските предприятия и на изследователските организации в европейски и международни проекти, насочени към модернизиране на използваните технологии в горскостопанските дейности, както и внедряване на иновативни решения в управленската практика.	- Повишено участие на горските предприятия и горския бизнес в процеса на модернизация на научни изследвания, развойни дейности и иновации в горския сектор.			Изпълнява се частично По информация от раздел „Проекти“ на сайта на Института за гората при БАН, за периода 2013 - 2016 г. са изпълнени 49 проекта. Като с бюджетна субсидия са финансирани 7; от Фонд „Научни изследвания“ (МОН) – 5; по Европейско сътрудничество в областта на науката и технологиите (COST) дейности – 5; COST Programs – 9; Международни програми и проекти – 8; национални проекти – 3; проекти, финансирани от други фондове и ведомства – 1; по еквивалентен безвалутен обмен – 3; за седем от проектите не е посочен начин на финансиране. Според „Булпрофор“ липсва очакваното „повишено участие“. ДП да съдействат за модернизиране на използваната техника и технологии в горскостопанските дейности, както и за внедряване на иновативни решения в управленската практика, като адаптират положителния чужд опит и практики, вкл. в предприемачеството, квалификацията на операторите и на практикуващите лесовъди, чрез поощряване на посещения за обмяна на опит и добри практики и други форми на взаимоотношения в сектора. Предлага се във връзка със становището и предложението на „Булпрофор“: да се допълни или перифразира последното изречение, в смисъл: "ДП да съдействат за модернизиране на използваната техника и технологии в горскостопанските дейности, както и внедряване на иновативни решения в управленската практика, като адаптират положителния чужд опит и практики, вкл. в предприемачеството, квалификацията на операторите и на практикуващите лесовъди, чрез поощряване на посещения за обмяна на опит и добри практики и други форми на взаимоотношения в сектора.": Получената до момента информация показва, че: 1. ДГП изпълняват предвиденото по посочената дейност. 2. Недостатъчен е напредъкът на горските фирми и на горския бизнес в процеса на модернизация, на научни изследвания, развойни

Дейности	Очаквани резултати	Отговорни инст.	Свързани инст.	Информация за хода на изпълнението на НСРГСРБ 2013-2020 и на СПРГС 2014-2023 г. *Отчетните данни се отнасят за периода 01.01.2013 г. - 31.12.2015 г. , освен ако е посочено друго
				дейности и иновации в горския сектор. Поради това в таблицата е отбелязано „частично изпълнение“.
Мярка 3.7. Активно участие в подготовката и изпълнението на политиките на ЕС, свързани с горския сектор, и в международните процеси за устойчиво управление на горите - Изпълнява се. Очакваните резултати се постигат.				
3.7.1. Повишаване на ефективността от участието на горските институции, организации и други заинтересовани страни от горския сектор в дейностите на работните органи и структурите на ЕК и ЕС и в международните процеси, свързани с опазването на горите и тяхното устойчиво управление	- Подобрена координация и ефективно участие на горските институции, организации и други заинтересовани страни от горския сектор в органите и структурите на ЕС, в паневропейския и в други международни процеси и инициативи за опазване на горите и устойчивото им управление.	ИАГ	МЗХ, НПО, АОГ, НССНГ „Горов ладелец“ „Булпрофор“	Изпълнява се. Очакваните резултати се постигат. МЗХ и ИАГ: - представляват България в следните работни органи на Европейския съюз и Европейската комисия: Постоянен комитет по горско стопанство; Работна група по горско стопанство; Комитет по прилагане на законодателството в областта на горите, управлението и търговията (FLEGT) - изготвяне и предоставяне от страна на България на двугодишни доклади по прилагане на Регламент (ЕС) № 995/2010; Постоянна работна група „Законодателство в областта на семената и растителния размножителен материал“; Експертна група по горски пожари към ЕК, от 2015 г. разширена в Експертна група по информация за горите; Работна група по Горска статистика към Европейската комисия; - участват в дейността на международните процеси: Министерска конференция за опазване на горите на Европа („Горите на Европа“) (а също и в Извънредната министерска конференция за опазване на горите на Европа, 21-22 октомври 2015 г.) в изготвянето на Стратегия на Европейския съюз за горите 2014-2020, в дейността на РГ № 7 и в подготовката на българското председателство на ЕС, в дейността на Координационния механизъм за сътрудничество между Китай и страните от Централна и Източна Европа по горско стопанство. ИАГ е компетентен орган по прилагането на Регламент (ЕС) № 995/2010/EUTR/, както и по Директива 1999/105/ЕС относно търговията с горски репродуктивен материал. „Булпрофор“ като член на UEF, CEETAR, EDUFOREST и EFESC участва във форуми на европейско ниво, включително и ЕК. Свързани с горите общоевропейски документи, а също и становища на организации като CEPF, EUSTAFOR, CDG & AG "Forestry and cork" - DG AGRY, се съгласуват или се приемат за информация. В този ред на Европейско ниво се разглеждат въпроси, свързани с предприемачеството в горите. Асоциация Общински гори участва в работата на Федерацията на европейските общини – собственици на гори – FECOF, която през 2016 г. проведе своя среща в България.
3.7.2. Подобряване на координацията и взаимодействието с другите държави-членки на ЕС и със съответните органи на ЕС за постигане целите на СЕСГ 2014 – 2020 г.- и на националните стратегически приоритети и	- Увеличаване на съвместните международни проекти.	ИАГ	МЗХ, НПО, АОГ, НССНГ „Горов ладелец“, „Булпрофор“	Изпълнява се. Очакваните резултати се постигат. Подобрява се координацията и взаимодействието с другите страни от ЕС, (успешно приключили проекти по години - брой проекти): - Проект на WB в подкрепа на институционалната реформа в горския сектор“, безвъзмездно финансиран по споразумение IDF №. TF-096228 със Световна банка - 2013 г., финализиран 2014 г. - CC-WARE – 1 проект 2014 г.; - Седма Рамкова Програма – 1 проект през 2015 г.;

Дейности	Очаквани резултати	Отговорни инст.	Свързани инст.	Информация за хода на изпълнението на НСРГСРБ 2013-2020 и на СПРГС 2014-2023 г. *Отчетните данни се отнасят за периода 01.01.2013 г. - 31.12.2015 г. , освен ако е посочено друго
мерки в областта на горските научни изследвания, иновациите, смекчаване влиянието на промените на климата, опазването на биологичното разнообразие в горските територии, качеството и обмяна на горски статистически данни, националната горска инвентаризация.				- Оперативна програма „Развитие на човешките ресурси” – 1 проект 2015 г.; - Програма INTERREG IVC на Европейския съюз - 2 проекта (2013 и 2016 г.); - ОПАК 2014 г. - 3 проекта, и 2015 - 6 проекта (общо 9 проекта) ; - LIFE+ на ЕС -2014 – 2, 2015 - 3, 2016 - продължават 2 проекта (общо 7) ; - Финансовия механизъм на Европейското икономическо пространство (2009-2014 г.) BG-03 Биологично разнообразие и екосистеми през 2015 г. са одобрени и стартирали 3 проекта;
Мярка 3.8. Осигуряване на информация, публичност и прозрачност и прилагане на принципа на партньорство при устойчивото управление на горския сектор - Изпълнява се. Очакваните резултати се постигат				
3.8.1. Осъществяване на регулярни проучвания на общественото мнение по актуални въпроси и отчитане на резултатите от тях при подготовка и вземане на решения, свързани с устойчивото управление на горите.	- Ефективен консултативен и съгласувателен процес. -Своевременно информиране на обществеността за характера и същността на НСРГС, за необходимостта и потенциалните ползи от изпълнението й. - Прозрачност на процеса, както и осигурена обратна връзка за мнението на широката общественост на всеки етап от прилагането на НСРГС.	МЗХ	МОСВ, ИАГ, заинтересовани страни, местни администрации, АОГ, НССНГ „Горово ладеце“ браншови, синдикални и бизнес организации, НПО, медии	Изпълнява се. Очакваните резултати се постигат. През периода не са извършвани специални проучвания на общественото мнение с цел да бъдат използвани в процеса на формиране на политики. Общественото мнение е проучвано чрез различните форуми, свързани с разглеждането на проблеми от горскостопанското развитие, по време на които се осъществява обмен на мнения между участници, заинтересовани страни и партньори. В тази връзка заместник-министърът, отговорен за горите, доц. Георги Костов, е отличен като политик с най-голямо внимание към българската природа за 2016 г. В документа за извършване на междинна оценка на резултатите от изпълнението на НСРГСРБ 2013-2020 г. (Приложение 2) са подробно описани извършените практически дейности за съхраняването на горите и опазването на биоразнообразието. За 2015 г. са подготвени и публикувани на електронните страници на ИАГ и на МЗХ, както и изпратени до медиите 316 прессъобщения за дейността в изпълнение на проекти по Програми на Европейския съюз, за предстоящи и проведени дейности от ИАГ, РДГ и специализираните териториални звена на агенцията. Експерти подготвиха материали и информация и оказаха методологична помощ при свикване на работни групи, изявления на ръководството и служители на ИАГ, директорите на РДГ, ДПП по теми, интересущи медиите (интервюта и отговори на въпроси, зададени от печатни и електронни медии - 228 бр.). До началото на юли 2015 г. ежедневно са приемани и обработвани сигнали на граждани, получавани на телефонната линия за корупция в горите 0800 20 800. За поэтапното внедряване на информационна система за издаване на електронен превозен билет и други софтуерни решения и създадени нови модули в www.system.iaq.bg за осигуряване на информираност и прозрачност за дейностите в сектора – виж информацията по 1.3.3. През 2016 г. WWF Дунавско-Карпатската програма, България, изготви

Дейности	Очаквани резултати	Отговорни инст.	Свързани инст.	Информация за хода на изпълнението на НСРГСРБ 2013-2020 и на СПРГС 2014-2023 г. *Отчетните данни се отнасят за периода 01.01.2013 г. - 31.12.2015 г. , освен ако е посочено друго
----------	--------------------	-----------------	----------------	--

				социологическо проучване, показващо обществените нагласи по темата екология, вкл. горите: https://d2ouvy59p0dg6k.cloudfront.net/downloads/2016_wwf_prouchvane_presen_tation.pdf
3.8.2. Въвеждане на процедури, осигуряващи участие на обществеността в процеса на планиране на дейностите в горските територии.				Изпълнява се. Очакваните резултати се постигат. В Наредба № 18 от 7 октомври 2015 г. за инвентаризация и планиране в горските територии, обн. ДВ, бр.82 от 23.10.2015 г., са регламентирани ясно процедурите, осигуряващи участие на обществеността в процеса на планиране на дейностите в горските територии. В Наръчника за разработване на Областните планове за развитие на горските територии е разработен и сценарий за взаимодействие. Разширяват се и усъвършенстват процедурите, осигуряващи участие на обществеността в процеса на планиране на дейностите в горските територии, в т.ч. чрез осигуряване и на голяма по обем публична информация на Интернет страниците на ИАГ/МЗХ. Чрез периодичното провеждане на събития, свързани с дейностите, извършвани в горските територии, на които са канени за участие заинтересовани организации, институции и лица. От сайта на ИАГ всеки може да се информира за горскостопанските планове планове за сечите по подотдели, транспортни разрешителни, позволявателни за сеч. България е сред първите в Европа в тази област. WWF Дунавско-Карпатската програма, България, разработи и издаде и ръководство за участие на заинтересованите страни в процесите по горска сертификация. Ръководството е насочено както към ДГС, ДЛС, които се сертифицират или вече имат сертификат, така и към други заинтересовани страни: http://d2ouvy59p0dg6k.cloudfront.net/downloads/booklet_low_res.pdf За сертифицираните стопанства по FSC, самият стандарт изисква въвеждането на конкретни процедури за участието на обществеността. Националният FSC стандарт за България ще влезе официално в сила вероятно в края на 2016 г. По отношение изискванията на FSC, вкл. изискванията за участие на заинтересованите страни, в периода 2013 – 2016 WWF Дунавско-Карпатска програма, България, проведе обучения в 13 териториални поделения в страната. При изпълнението проекта PoliciES WWF Дунавско-Карпатската програма, България, тества реални обществени консултации, така, както е предвидено по Наредба 18. Предстои да бъде изготвен и специализиран наръчник за цялостния процес за изготвяне на областни планове, базирани на моделния опит от проект PoliciES.
3.8.3. Повишаване на ефективността от работата на Националния съвет по горите, Ловния съвет и Съвета по охрана на горите; създаване на Регионални съвети по горите.	- Подобрени възможности за въздействие и контрол от страна на обществото върху разработването и провеждането на горската политика на национално, регионално и местно ниво.			Изпълнява се частично - Националният съвет по горите е създаден със заповед РД 49-93/11.03.2016 г. на министъра на земеделието и храните. - Ловния съвет - организирани и проведени са 13 заседания, пет за 2013 г., по четири за 2014 и 2015 г. - Създадени са Регионални съвети по опазване на горите, дивеча и рибата.

Дейности	Очаквани резултати	Отговорни инст.	Свързани инст.	Информация за хода на изпълнението на НСРГСРБ 2013-2020 и на СПРГС 2014-2023 г. <i>*Отчетните данни се отнасят за периода 01.01.2013 г. - 31.12.2015 г. , освен ако е посочено друго</i>
3.8.4. Провеждане на инициативата „Горски диалог“ по проблемите на управлението на горите, както и на информационни кампании, свързани с ролята и значението на устойчивото развитие на горските територии за подобряване на здравето и благосъстоянието на нацията.				Изпълнява се частично Инициативата „Горски диалог“ не е проведена по начин, съответстващ на доклад рег. № 93-6272/11.06.2014 г., одобрен от министъра на земеделието и храните. През посочения период диалогът между заинтересованите групи, включително представители на обществеността, се провежда непрекъснато и резултатно под формата на работни срещи, дискусии, посещения на конкретни горски обекти и съвместни информационни кампании, организирани от МЗХ и ИАГ, инициативи на НПО, в които са поканени и участват представители на МЗХ и ИАГ. От февруари 2016 г. към държавните горски предприятия действа екип от служители по връзки с обществеността, които осигуряват комуникационния процес на регионално ниво. Основен акцент в работата им е подобряването на доверието към горските институции и работещите в тях от страна на обществеността и заинтересованите страни. Важно е също и излъчването на количество информация - брой медийни публикации. Екипът участва активно в генерирането на идеи и в организацията на събития. Особено внимание е насочено за навременна реакция при опасност от PR-кризи и към комуникация за осигуряване на прозрачност на дейностите, извършвани в сектора.
Приоритет 4 Използване на потенциала на горския сектор за развитие на зелената икономика				
Марка 4.1. Устойчиво производство и потребление на биомаса като възобновяем енергиен източник - Изпълнява се частично				
4.1.1. Проучване, анализ и оценка на потенциала на горските територии в България относно възможностите за производство на енергия от дървесна биомаса.	- Разработена и въведена програма, съдържаща оценка на потребностите и на реалните възможности за производство и оползотворяване на дървесната биомаса от горските територии за производство на топлинна енергия и електроенергия, във връзка с изпълнението на Енергийната стратегия на страната и приетите от България ангажменти във връзка с членството в ЕС.	ИАГ	МЕ, НПО, МЗХ/ДГП, ОП „Иновации и конкурентоспособност“, Асоциация на производителите на енергия от биомаса, бизнес органи	Изпълнява се частично В изготвения през 2013 г. и изпратен до Европейската комисия Втори национален доклад за напредъка на България в насърчаването и използването на енергия от възобновяеми източници (ВИ) в изпълнение на чл. 22, ал. 1 от Директива 2009/28/ЕО за насърчаване използването на енергия от възобновяеми източници Министерството на икономиката и енергетиката официално посочва, че България през 2012 г. е достигнала задължителната национална цел за 2020 г., като е посочен 16.4% общ дял на енергията от ВИ в брутното крайно потребление на енергия в страната. Основен принос за изпълнението на националната цел има потреблението на ВИ за отопление и охлаждане. От общо 1672,9 хил. т.н.е. на този сектор се дължат 1122 хил. т.н.е. или 67%. През периода декември 2013 – февруари 2014 г. от МЗХ, съвместно с ИАГ, АОГ, НССНГ „Горовладелец“, „Булпрофор“ и WWF – Дунавско-Карпатска програма, България, е изготвено проектно предложение: „Проучване, анализ и оценка на потенциала на горските територии в България относно възможностите за производство на дървесна биомаса и разработване на Национална схема за устойчиво производство и потребление на дървесна биомаса за енергийни нужди, която да съдържа съответните критерии за устойчивост“ с цел последващо финансиране на конкретния проект с консултантска и финансова подкрепа от международни финансови

Дейности	Очаквани резултати	Отговорни инст.	Свързани инст.	Информация за хода на изпълнението на НСРГСРБ 2013-2020 и на СПРГС 2014-2023 г. *Отчетните данни се отнасят за периода 01.01.2013 г. - 31.12.2015 г. , освен ако е посочено друго
			зации	институции. През 2016 г. стартира разработването на Национален план за производство на енергия от горско-дървесна биомаса по международен проект „Устойчиви регионални политики за биоенергия - BIO4ECO“ по Програма INTERREG-EUROPE, по който ИАГ е партньор.
4.1.2. Разработване на Национална схема за устойчиво производство и потребление на дървесна биомаса за енергийни нужди, която да съдържа съответните критерии за устойчивост. - Разработване и прилагане на добри практики за създаване и управление на интензивни горски култури за добив на биомаса и определяне на нормите за остатъци след сечта (съгласно Третия НПДИК 2013 -2020 г.	- Разработена Национална схема за устойчиво производство и потребление на дървесна биомаса за енергийни нужди; - Разработени добри практики за създаване и управление на интензивни горски култури за добив на биомаса и за определяне на нормите за остатъци след сечта; - Разработени методически указания за прилагане в практиката;			Изпълнява се. Очакваните резултати се постигат. Предстои да бъдат проучени до края на 2017 г. най-добрите европейски практики и в тясно сътрудничество с всички основни заинтересовани страни да бъде разработен Национален план за производство на енергия от горско-дървесна биомаса (НППЕГДБ). Дейността е изпълнена и на основата на резултатите ще се изготвят практически указания за управление на интензивни горски култури за добив на биомаса.
Мярка 4.2. Насърчаване на процеса на сертификация на горските територии – Изпълнява се. Очакваните резултати се постигат.				
4.2.1. Подпомагане увеличаването на дела на сертифицираните гори	- Създадени условия за подпомагане на развитието на процеса на сертификация на горските територии, на горските контрактори и на преработващите фирми за дървесина.	МЗХ	ИАГ, НПО, АОГ, НССНГ „Горов ладеле ц“ браншови, организации	Изпълнява се. Очакваните резултати се постигат. През последните три години площта на сертифицираните държавни гори се увеличава 3,5 пъти. Общата площ на сертифицираните по стандарта на FSC горски територии, управлявани от държавните предприятия по чл. 163 от Закона за горите по данни на FSC database към края на 2015 г., е 810 хиляди ха, или 28% от всички държавни гори са сертифицирани. За сравнение, към края на 2012 г. сертифицираните държавни горски територии са общо 230 хиляди ха. На 15 юни 2016 г. е депозирана за разглеждане в FSC финалната версия на националния FSC стандарт за отговорно управление на горите(сертифициране на горските територии, на горските контрактори и на преработващите фирми за дървесина.), чието изготвяне по инициатива на WWF Дунавско-Карпатска програма България стартира в края на 2014 г. Процесът включваше формирането на работна група, публични консултации по разработените чернови от работната група, терени тествания и процедура по одобрение от FSC. Стандартът ще влезе в сила вероятно в края на 2016 г. След одобрение на националния стандарт от FSC този документ следва да замени всички останали действащи общи адаптирани стандарти на сертифициращите органи,

Дейности	Очаквани резултати	Отговорни инст.	Свързани инст.	Информация за хода на изпълнението на НСРГСРБ 2013-2020 и на СПРГС 2014-2023 г. *Отчетните данни се отнасят за периода 01.01.2013 г. - 31.12.2015 г. , освен ако е посочено друго
----------	--------------------	-----------------	----------------	--

				които работят на територията на България. Всички документи във връзка с това са публикувани на http://www.wwf.bg/news_facts/publications/ Сертифицираните преработвателни фирми, притежаващи стандарт за проследяване на дървесината са 112. Доц. Георги Костов – председател на работната група, заместник-министър на земеделието храните: „Необходимо е по-широкото разясняване сред колегията на дългосрочните ползи от напредъка на процеса на сертификация, за чието постигане е важно да се разширяват възможностите за конкуренция.“
4.2.2. Разработване и прилагане на методики за отговорно стопанисване и устойчиво управление на горите с висока консервационна стойност.	Разработени методики	МЗХ	МОСВ, ИАГ, НПО, АОГ, НССНГ „Горов ладелец“ браншови, организации	Изпълнява се. Очакваните резултати се постигат . Разработено е и се прилага практическо ръководство за „Определяне, стопанисване и мониторинг на гори с висока консервационна стойност в България“.
4.2.3. Въвеждане на сертификация за горски контрактори, която да удостоверява тяхната отговорност за качеството на предоставяните услуги, спазване на законовите изисквания и безопасността на труда	- Въведена система и практика за сертификация на контракторите, ангажирани с дърводобив в горите;	МЗХ	Браншови организации, НПО	Изпълнява се. Очакваните резултати се постигат. Въведена е система за сертифициране по проследяване на дървесината. FSC предлага сертифицираща за проследяване на дървесината Chain of custody. Съгласно Закона за горите, контракторите може да притежават сертификационен документ който да удостоверява тяхната отговорност за качеството на предоставяните услуги, доказващ устойчиво управление на гори, или контрол върху произхода на дървесината и произвежданите продукти, или качество на производствения процес и предлаганите продукти и услуги. Все още няма разработена система за сертификация за горски контрактори. Необходимо е разработване и провеждане на пилотен проект за сертифициране на горските предприемачи като се има предвид международният опит.
4.2.4. Подобряване на възможностите за финансиране на сертификацията на държавни и недържавни гори – указания и подготовка на документация за кандидатстване по европейски и донорски програми	- Увеличен дял на сертифицираните горски територии; - Увеличен брой на сертифицираните за устойчиво управление горскостопански единици;	МЗХ	ИАГ	Изпълнява се. Очакваните резултати се постигат. Към месец май 2016 г. не е налице Европейски финансов механизъм за подпомагане на процеса по сертификация. Финансирането се извършва със средства на сертифициращите се единици и други донори. Площта и броят на сертифицираните горски територии и сертифицираните за устойчиво управление горскостопански единици прогресивно и устойчиво нарастват.

Дейности	Очаквани резултати	Отговорни инст.	Свързани инст.	Информация за хода на изпълнението на НСРГСРБ 2013-2020 и на СПРГС 2014-2023 г. *Отчетните данни се отнасят за периода 01.01.2013 г. - 31.12.2015 г. , освен ако е посочено друго
4.2.5.Насърчаване на по-широкото прилагане на сертификацията на преработващи фирми за произход на дървесина - Chain of custody (COC), като гаранция за проследимост на продукцията.	- Увеличен брой на сертифицираните преработващи фирми за произход на дървесина.	МЗХ	ИАГ, АОГ, браншови организации, НПО	Изпълнява се. Очакваните резултати се постигат. Броят на преработващите фирми, сертифицирани за произход на дървесина - Chain of custody (COC), устойчиво нараства, като към месец април 2016 г. сертифицираните преработващи фирми, притежаващи стандарт за проследяване на дървесината, са 112 броя. С одобряването на предложения национален стандарт на FSC и за контролирана дървесина придобиването на подобен сертификат от преработващите фирми ще се извършва по улеснена процедура, като се смята, че повече фирми ще се присъединят. Притежаването на подобен сертификат ще дава и гаранции за проследимост на продукцията. За насърчаване на по-широкото прилагане на сертификацията на преработващи фирми за произход на дървесина са организирани обучения. „Булпрофор“ предлага разработване и провеждане на пилотен проект за сертифициране на производствената верига по PEFC, съобразно паневропейските критерии за устойчиво управление на горите – PEFC.
Марка 4.3. Ефективно и устойчиво използване на туристическия потенциал на горите и развитие на рекреационните дейности в тях - Изпълнява се. Очакваните резултати се постигат.				
4.3.1. Анализ на туристическия потенциал, възможностите за развитие на различните форми на туризъм и определяне на изисквания/параметри за устойчиво използване на отделните горски територии;	- Разработен и въведен национален план/карта на туристическото зонироване на горските територии; - Развит и използван туристически потенциал на горските територии чрез партньорство с бизнеса и общините; - Разширени възможности за осигуряване на заетост и поминък в планинските и селските региони и повишаване на икономическите приходи чрез предлагането на туристически продукти и услуги; - Нараснал интерес на собствениците на гори, предприемачите и населението в планинските и полупланинските райони за предлагане на устойчиви и качествени туристически продукти и услуги; - Повишен капацитет и осигурени	ИАГ	МЗХ, МТ, МРРБ, МОСВ, НПО, АОГ, НСОРБ, НССНГ „Горо вла делец“	Изпълнява се. Очакваните резултати се постигат. В рамките на изготвяните ОУП на всички общини се предвиждат зони за развитие на туризма. В рамките на ОПГСР също има форми за отчитане на туризма като цел на управление. Утвърдена от министъра на туризма е Концепция за туристическо райониране на България, съгласно която територията на страната се разделя туристически райони с цел формиране на регионални туристически продукти и осъществяване на регионален маркетинг и реклама. Предложената в Концепцията схема на туристическо райониране покрива цялата територия на страната (вкл. горски територии), а общините са най-малкия териториален модул, използван за очертаване границите на районите. Обособени са 9 туристически района (Дунав, Стара планина, София, Тракия, Долина на розите, Рила-Пирин, Родопи, Северно Черноморие и Южно Черноморие). Разработените и утвърдени планове за управление на природните паркове съдържат част „Зонироване“, в която се определя зона „Туризъм“ с определени норми и режими за ползване и управление. ДПП извършват мониторинг на туристическия поток, изготвят анализи и проекти за развитие на туризма съвместно с общинските администрации. За периода 2013-2016 г. дирекциите на природните паркове работят по над 30 проекта с външно финансиране на обща стойност над 50 млн. лева (основно финансирани по ОПОС). При изпълнението на тези проекти са укрепени туристически маршрути на територията на природните паркове; извършено е освежаване на съществуващи маркировки и табла по туристическите и тематични маршрути; извършен е ремонт на съществуваща и е изградена нова

Дейности	Очаквани резултати	Отговори инст.	Свързани инст.	Информация за хода на изпълнението на НСРГСРБ 2013-2020 и на СПРГС 2014-2023 г. *Отчетните данни се отнасят за периода 01.01.2013 г. - 31.12.2015 г. , освен ако е посочено друго
	възможности за отдих на населението и подобряване на условията за рекреация; повишено качество на предлаганите туристически услуги.			туристическа инфраструктура . МОСВ е дало положително становище за финансиране от ПУДООС на научен проект на тема „Ограничаващи фактори на експанзията на боровата процесия (Thaematoroea pityocampa) в България – опасен алерген и стопански значим вредител в боровите екосистеми“, който ще бъде разработен от Института за гората при БАН. Видът е най-значимият вредител по боровите гори в България и силен алерген, който застрашава здравето на хората и животните и силно намалява рекреационните функции на парковете и крайградските насаждения. Дейността (4.3.1.) може да се въведе с областните планове за развитие на горските територии - с разгледаните в т. 2.1.1. Планове за управление. За природните паркове и други рекреационни и защитни гори по естествен начин на база на позната добра практика, като се интегрира управлението на туристическия потенциал в горските територии на определени региони.
4.3.2. Насърчаване на партньорства между публичния и частния сектор в областта на устойчивото развитие на горските територии като туристически ресурс.				Изпълнява се. Очакваните резултати се постигат. Дейността се изпълнява от дирекциите на природните паркове (примери от ПП „Шуменско плато“, „Врачански Балкан“, „Златни пясъци“, „Сините камъни“).
4.3.4. Насърчаване на туристически бизнес, интегриран с традиционните дейности по управление на горите.				Изпълнява се. Очакваните резултати се постигат. Дейността се изпълнява от дирекциите на природните паркове (примери „Фестивал на зелениката“; „Фестивал на кестена“; „Зелени слънца“; Международен симпозиум на съвременното изкуство „Ломея“ и др.). Разработена е Интегрирана програма за развитие на алтернативен туризъм на територията на ПП „Врачански Балкан“.
4.3.5 Създаване на партньорства/сътрудничество с туроператорски агенции.				Изпълнява се. Очакваните резултати се постигат. Дейността се изпълнява от дирекциите на природните паркове, които работят активно за подкрепа на местни инициативи във връзка с дати от природозащитния календар, реализирани са дейности с екоклубове и училища в населените места в близост до парковете, образователни екскурзии с ученици от различни възрастови групи (особено в ПП „Българка“ и „Златни пясъци“).
4.3.6. Интегриране на туристическите услуги, развити на база горските ресурси в туристически продукти в областта на културния и екотуризма.				Изпълнява се. Очакваните резултати се постигат. По данни на ИАГ в природните паркове се извършват дейности, които интегрират туристически услуги на основата на горските ресурси. Министерството на туризма поддържа регистър на лицата, които предоставят туристически услуги по смисъла на Закона за туризма, включително в горските територии, стопанисвани от ДП. В рамките на проект „Да свържем опазването на природата с устойчивото развитие на селските райони“ WWF Дунавско-Карпатска програма, България съвместно с Асоциацията на парковете в България, демонстрираха на пилотно

Дейности	Очаквани резултати	Отговорни инст.	Свързани инст.	Информация за хода на изпълнението на НСРГСРБ 2013-2020 и на СПРГС 2014-2023 г. *Отчетните данни се отнасят за периода 01.01.2013 г. - 31.12.2015 г. , освен ако е посочено друго
				ниво възможности за създаване на устойчив туризъм на базата на горски ресурси. За повече информация - http://parks.bg/programa-za-finansirane-na-mehanizmi-za-zashtiteni-teritorii/ (2.1.1.)
Мярка 4.4. Създаване на условия за устойчиво и възмездно ползване на екосистемни услуги, предоставяни от горските територии - Изпълнява се. Очакваните резултати се постигат.				
4.4.1. Участие в изготвянето и въвеждането на концепция за екосистемни услуги и тяхното устойчиво и социално поносимо управление.	- Въведена концепция за екосистемни услуги и тяхното устойчиво и социално поносимо управление.	МЗХ	ИАГ, МОСВ, МФ, МРРБ, ЛТУ. ИГ при БАН, НПО,	Изпълнява се. Очакваните резултати се постигат . Законът за горите е първият нормативен документ, който въвежда концепцията реално в управлението на териториите и екосистемите у нас (Глава Седемнадесета: Обществени екосистемни ползи в горските територии). Съгласно чл. 249, ал. 8 методиката за определяне на обезщетенията за съответните обществени екосистемни ползи, условията и редът за заплащане и за разпределяне на набраните в общината средства се определят с наредба на Министерския съвет. Изпълнението на областните планове ще е първото реално включване на екосистемните услуги в процесите на планиране и управление. През септември 2015 г. стартира проект, изпълняван от МОСВ по програма BG-03 на Европейско икономическо пространство, за картиране на 9- те типа екосистеми в България и количествена оценка на екосистемните услуги, предоставяни от тях. Крайният срок на проекта е април 2017 г. (допълнително са финансирани шест теми от проекта - МОСВ, 20.08.16 г.) Важна предпоставка за създаване на условия за устойчиво и възмездно ползване на екосистемни услуги, предоставяни от горските територии, е обучението на специалистите по горско стопанство. Изучаването на екосистемните услуги във факултета по „Горско стопанство“ през 2009 г. е включено в учебния план за образователно-квалификационна степен „бакалавър“ на избираемата дисциплина „Стопанисване на недървесни ресурси в защитени обекти“. През 2013 г. основните теми, свързани с екосистемните услуги, са включени в задължителната дисциплина „Горски недървесни ресурси“. Съгласно Отчета на изпълнението на мерките, заложиени в Плана за действие за изпълнението на НПР: България 2020 за периода 2015–2017 г. от Тригодишния план за действие за изпълнението на Национална програма за развитие „БЪЛГАРИЯ 2020“ в периода 2016-2018 г. по Подприоритет 7.5 „Повишаване на ефективността на използване на ресурсите“: Разработването на системи за оценка и отчитане на стойността на екосистемите и предлаганите от тях услуги в процеса на формирането на секторни политики също ще допринесе за по-ефективното използване на ресурсите. Програма BG-03 „Биологично разнообразие и екосистеми“, съфинансирана от Финансовия механизъм на Европейското икономическо пространство 2009-2014 г., осигурява подкрепа за проекти за картирането на екосистемите извън Натура 2000 и тяхната биофизична оценка, както и за

Дейности	Очаквани резултати	Отговорни инст.	Свързани инст.	Информация за хода на изпълнението на НСРГСРБ 2013-2020 и на СПРГС 2014-2023 г. *Отчетните данни се отнасят за периода 01.01.2013 г. - 31.12.2015 г. , освен ако е посочено друго
----------	--------------------	-----------------	----------------	--

				проекти в области, свързани с предоставянето на екосистемни услуги. По стартиралата Оперативна програма „Околна среда“ 2014-2020 г. ще се финансират мерки за подкрепа за развитие и управление на екосистемни услуги, в т.ч. оценка на екосистемите и екосистемните услуги, разработване на схема за възмездното им ползване и др, като обхващат на мерките е ограничен в рамките на мрежата Натура 2000.
4.4.2. Разработване и прилагане на методика за оценка на екосистемните услуги и на схеми за възмездно ползване на обществени екосистемни услуги, предоставяни от горските територии и за компенсаторни плащания за горски територии, в т.ч. включените в Европейската екологична мрежа Натура 2000	- Разработена и приложена методика за компенсаторни плащания за горските територии, в т.ч. включените в Европейската екологична мрежа Натура 2000;			Изпълнява се. Очакваните резултати се постигат. Създадена е работна група, която изготвя проект на Наредба за определяне на обезщетенията за възмездни обществени екосистемни ползи от горските територии. За тази цел са реализирани или се изпълняват конкретни проекти. От лятото на 2015 г. с подкрепата на WWF Дунавско-Карпатска програма, България, се изпълнява проект по ЕИП за изготвяне на методика и пилотно тестване в общини Берковица и Вършец. Проектът е озаглавен "PolicES". Към момента проектът предвижда да направи и съпостави анализ на различните методики за остойността на екосистемните услуги. - ИАГ е бенефициент по проект „Гори и гористи местности - картиране и оценка на екосистемните услуги извън НАТУРА 2000 - FOR OUR FUTURE" по Финансовия механизъм за Европейското икономическо пространство (2009 - 2014 г.). - Изготвена е оценка на въглеродния запас като екосистемна услуга в ПП „Русенски Лом“. Преподаватели от ЛТУ участват в проектите: 1)„Оценка на екосистемни услуги и тяхното подобряване в условията на климатични промени в изпълнение на работен пакет 4 (дейност 4.2) на проект SEE/D/0143/2.1/X, CC-Ware по ОПЮЕ.“;2)„Картиране на горските екосистеми извън НАТУРА 2000 и определяне на техните екосистемни услуги.“ Първата територия, в която е извършена оценка на екосистемните услуги в горите, е НП „Централен Балкан“.